

Volili bomo najboljše

zaupanja vredne in v sodelovanju z njimi izvrševali vse naloge

V teh dneh, ko je borba za socialistično preobrazbo vaše najostrejša, ko je borba za socializem pri nas tako v kmetijstvu kot v industriji in v vseh ostalih področjih v največjem razmahu, se gremadijo vedno večje naloge na osnovne organe ljudske oblasti, zato pa posvečamo vedno več pozornosti utrjevanju krajevnih ljudskih odborov in njih osamosvojitvi pri delu. Predvsem je to važna naloga v predvolivnem času in v tem nudijo vsi pomoč ne samo masovne organizacije, ampak najširše ljudske množice, ki s svojo kritiko dela KLO mnogo doprinesejo pravilni izbiri kandidatov, ki bodo v nedeljo izvoljeni in bodo delali tako, da bodo opravičili zaupanje, ki jim ga ljudstvo izkazuje.

V tem načinu je jasno izraženo zaupanje naše Partije v ljudstvo in prav tako zaupanje ljudstva Partiji. Naša ljudska oblast je vedno rasla od spodaj navzgor pod pravihim vodstvom KP in aktivnega udejstvovanja najzavednejših delovnih ljudi v boju za nov družbeni red. Prav to je vzrok, da odklanjamo način postavljanja odgovornih organov oblasti od zgoraj navzdol, kot so to prakticirala Romuni in v tem je tudi moč naše ljudske oblasti.

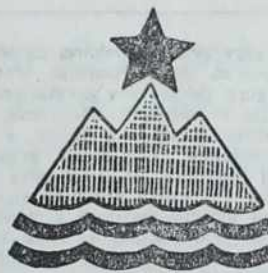
V gradnji socializma razvijamo in utrjujemo krajevne organe oblasti in pri tem sodelujejo najširše plasti ljudskih množic, kar se vidi predvsem v široki izkušnji na predvolivnih masovnih sestankih. Na teh sestankih razkrinkujemo vse takšne kot je ves KLO Gor. Lendava, ki ni hotel nuditi nobene pomoči masovnim organizacijam in je odklanjal vsako sodelovanje s partijsko celico.

Prav tako je ta KLO štiti kula, kar se je videlo jasno pri oddaji prašičev, kjer so oddajali mali kmetje pitane prašiče, a od velikih so prevzemali mršave. Prav tako KLO ni hotel reševati pritožb v zvezi z oddajami. Predsednik KLO Tov. Rac Rudolf pa je poskušal s poverbo kandidatne liste in seveda je opravičeno, da se množica volivcev postavlja na stališče, da ne bo sprejela kandidatne liste, dokler so kandidati takšne vrste stari odborniki. Prav nasproten slučaj pa je v KLO Gorici, Cepinci in Ženavlju, kjer so volivci sami zahtevali, da kandidirajo vsi stari odborniki, kajti njih delo je koristilo skupnosti in jim ljudstvo v polni meri zaupa.

Kako zaupajo volivci svojim odbornikom in kako ocenjujejo njih delo, se vidi v primeru Pečarovci, kjer so predlagali Gjergel Karla za nagrado. Prav tako kot jim izkazujejo vse zaupanje, kjer so zaupanja vredni, pa jih v nekaterih krajih, ker je KLO delal v korist vaškim kulakom in špekulantom, ostro kritizirajo, kot je to bilo v Vanečih, kjer so kulaki skušali prodreti s svojo kulaško listo, kajti zavedali so se, da je lista, ki je pravilno sestavljena, v korist skupnosti in ne štiti njihovih interesov.

Novi zakon o ljudskih odborih prav zato jasno določa nujnost najširšega sodelovanja volivcev v izvoljenim odborniki. Doslej se je marsikje dogajalo, da so dva ali trije aktivni ljudje, ali pa včasih sam administrator, kjer je bil ljudski odbor neaktiven, padali iz ene kampanjske naloge v drugo, izvrševali naloge praktičistično ali celo protizakonito, samo da so jih izpolnili, pri tem pa zanemarili vrsto važnih vprašanj v razvijanju komunalne dejavnosti, lokalnega gospodarstva, socialne zaščite in slično. Vse naloge pa se dajo pravilno rešiti, če je sodelovanje ljudskih množic s KLO najtesnejše. Le s širokim sodelovanjem delovnih ljudi, ki se z vsemi silami borijo za zgraditev socializma, bo zagotovljen hiter socialistični razvoj in dvig življenjske in kulturne ravni našega delovnega človeka.

IZHAJA VSAK ČETRTEK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMOBSKE OKRAJE

Uredništvo in uprava: Murska Sobota, Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobota 641-906-030 — Naročnina: Celoletna din 100.—, polletna din 50.—, četrtletna din 25.—.

Štev. 42 — Leto I.

Murska Sobota, 8. decembra 1949

Cena 2 din

Frontovci bodo volili prvi so sklenili na vseh zborih volivcev

V Kuzmi so se predvsem ukvarjali z gospodarskimi problemi. Do volitev želijo zgraditi most, za katerega rabijo 15 centov cementa, 350 kg železa, finančna sredstva pa imajo. V Kuzmi je 80 garancirancev, zato bi bilo potrebno postaviti poslovalnico za garancirano prekrbo. Posebno pa še ker bi veljala za vasi Gor. Slaveči, Dolci, Matjaševci, Trdkova in delno tudi za Dol. Slaveči. Da bi se oskrbeli s stelo želijo, da se nekako uredi z gozdnim gospodarstvom, ki naj dovolj grabljenje v državnem sektorju, kar je onemogočeno lastnikom v 100 m pasu. Po diskusiji so si napovedale volivne enote tekmovalje. Tako bo tekmovala XII volivna enota z XI in VI z XI. IX volivna enota pa napoveduje tekmovalje vsem. I. volivna enota pa boče biti prva tudi v tekmovalju. Vsi se pa obvezali, da bodo volitve končali najkasneje do 9. ure.

Kupšinci. Skrajno nezainteresirani in z napačnim odnosom do volitev so bili volivci v Kupšincih, kjer so naselili paroli razbičevalci, ki so razširili laž, da bodo baje volitve za zadrudništvo. To je tudi vzrok za slabo udeležbo na predvolivnih sestankih, vendar je bil masovni sestanek še dvakrat sklican. Dn. 27. novembra pa so na masovnem sestanku po političnem referatu sprožili vrsto gospodarskih problemov kraja.

V Brezovcih je predvolivni sestanek yzorno potekal. Napovedali so tekmovalje Lemerju in Predanovcem, a kritizirali so nepravilni postopek odgovornih ljudi v zvezi z rejo prašičev. Postavili so vprašanje zakaj se za rejo prašičev ni pustil krompir, a še vedno niso dobili pravega odgovora. Isto vprašanje so sprožili volivci tudi v nekaterih drugih vaseh. Ta primer kaže, da je treba več paznje in boljše odnosa do svojih dolžnosti od odgovornih ljudi v LO.

Vaški odbor Osvobodilne Fronte v Gerlinčih je storil napako v prvem svojem koraku v zvezi z volitvami. Pozabil je dati ljudem na masovnem sestanku kandidatno listo v pregled, da bi jo takoj potrdili. To napako so volivni upravičenci kritizirali. Pred koncem sestanka pa so sklenili, da bodo v izvedbi volitev tekmovali s KLO Pertoci.

V Gorici so na masovnem predvolivnem sestanku dne 27. novembra kritizirali nepravilnosti ob popisu evinij. Prav tako so se zelo zanimali za popis trte, a govorili so tudi o komasaciji KLO-jev, kajti o tem zbor volivcev ni bil obveščen. Grajali pa so tudi odkupno podjetje, ki ne izplačuje pravočasno. Tak primer je bil s slamo, ki je bila oddana že v januarju pa še ni plačana.

V Rogoševcih je bilo iznešeno, da kandidati niso bili izbrani na zboru volivcev, kar pa se je izkazalo za nepravilno. Da ni tako, so izjavljali volivni upravičenci, ki so bili prisotni ob poteku zbora volivcev. V diskusiji je bilo ugotovljeno, da je jesenska setev v teh krajih ni izvršena. Kmetovalci se izgovarjajo s tem da baje nimajo dovolj semenskega žita, ker so imeli baje preveliko obvezno oddajo. Prav tako je bilo ugotovljeno, da so kmetje imeli pogodbe za pitanje evinij preko obvezne oddaje in da jih je odkupilo Odkupno podjetje iz Maribora čeprav se niso imeli predvidene teže.

Na predvolivnem sestanku Kramarovec in Ocinja je bil sprejet plan dela obeh vasi za dve leti. Obvezali so se, da bodo zgradili dve cesti eno v Serdico, drugo pa v Rogoševce in to s pomočjo sosednjih KLO in Okrajnega ljudskega odbora. Vključili bodo 100% vse privatnike v kmetijsko obdelovalno zadrugo.

Napovedali so tekmovalje za volitve vsem KLO v okraju in sicer v čimhitrejši izvedbi volitev. V Kramarovcih in Ocincu bodo 100% volili do pol osme ure jutraj.

V Borecih se je na predvolivnem sestanku razvila živahna diskusija. Iznašali so nepravilnosti poslovanja prodajalne KOZ v Kramarovcih. Poslovalnica je prodajalno po več dni zapira prodajalno in tako ta ne služi svojemu namenu. Volivci so zahtevali, da se tega poslovanja odstopi. Napovedali so tudi tekmovalje v izvedbi volitev vsem Gerlinčih in Venečevcih.

Vaščani Puževcev so iznesli na predvolivnem sestanku željo, da se jim dodeli več umetnega gnojila, da bodo lahko dvignili produktivnost. Izrazili so tudi željo, da se združi vas Puževci z Lemerjem v en KLO in ne s Strukovci, kot je bilo predvideno. To željo so utemeljili z dejstvom, da vas Strukovci ne izpolnjuje obvez in da nočejo, da bi bil vsled tega pod istim KLO soudeleženci.

V Krašcih so na predvolivnem sestanku sklenili, da bodo v dnevu volitev tekmovali s KLO Ropošo v hitri izvedbi volitev. Prav tako bodo tekmovali posamezne volivne enote za čimprejšnji zaključek volitev. V diskusiji so z negodovanjem govorili o odkupu mršavih prašičev in o iznesli željo, da te prašiče naj čim prej odkupujejo, kajti kmetje so pripravljene takoj oddati. Izrazili so tudi željo, da se popravi v Cankovi tehcnica, da bodo lahko namesto v Serdico odganjali živino v Cankovo, kajti s tem prihranijo mnogo časa in tudi stroškov nisoj takšnih.

Na predvolivnem sestanku v Domajncih so iznesli kritiko okrajnega aktivista tov. Bokana, ki jim je grozil ob nikihi masovnega sestanka, da bodo pač podvezli drugačni ukrepi proti njim, če ne bodo podpisali kandidatne liste in slično, kar ne dovoljava ljudska oblast. Prav tako so z negodovanjem izjavljali, da jim ničesar ne ve povedati in da ga vsled tega nočejo na svoje sestanke.

V diskusiji so govorili tudi o gospodarskih problemih. V Sodiščinih so si napovedale volivne enote tekmovalje za čimprejšnji zaključek volitev. Tako je napovedala I. volivna enota tekmovalje ostalim enotam in sklep je bil: oddati glasove najkasneje do 9. ure. III. enota pa je napovedala tekmovalje vsem enotam.

V Petanjcih so si prav tako napovedali tekmovalje in sicer Spodnji Petanjci Zgornjim Petanjcem. Iznašali pa so tudi nepravilnosti. Tako na primer jim odkupno podjetje še vedno ni plačalo oddanega krompirja. Les, za katerega so imeli obvezo, je bil odpeljan

Volili bodo v dopoldanskih urah so sprejeli sklep na plenumu OOOF v Radgoni

Gornja Radgona, dne 1. decembra. Dne 1. decembra so na plenarnem zasedanju Osvobodilne fronte delegati in predstavniki vseh množičnih organizacij pregledali in pretrli uspehe in neuspehe pri dosedanjih pripravah za volitve v krajevne ljudske odbore. Kakor se je pokazalo v diskusiji, so nekateri krajevni ljudski odbori že danes stoođstočno pripravljeni na volitve, za katere je veliko zanimanje.

Na plenumu je sekretar okrajnega komiteja KPS Radgona, tovariš Kociper Peter, pohvalno omenil nekatere vrstne odbore, ki se trudijo in žrtvujejo vse sile za zmogovito izgraditev socializma na vasi. »Vedno moramo biti v borbi za rekonstrukcijo našega kmetijstva,« je poudaril. »Če hočemo, da bomo imeli več kruha, sadja, vina in sploh pridelkov, se moramo vključiti v zadrugo, ki so jedro socialističnega gospodarstva. Naše obstoječe zadruge kažejo že danes kljub napakam, ki jih še nekatere imajo, veliko prednosti socialističnega gospodarstva. Te prednosti so spoznali napredni kmetje v Rožičkem vrhu, ki so nedavno ustanovili tam novo kmetijsko obdelovalno zadrugo.«

Ko smo govorili o pripravah na volitve, so se ugotovile tudi nekatere napake. Pri Ani na primer Fronta in Krajevni odbor nista sodelovala pri postavljanju kandidatnih list in volivnih komisij. Pri zbiranju podpisov za sprejemanje kandidatnih list so bile težave v Negovi, v Ivančih, Očeslavcih in Okoslavcih. Tam se nekateri ljudje še pač ne zavedajo, da gredo na volitve za doseg boljšega življenja našega delovnega človeka. Kjer se tega zavedajo, pa gre delo odlično od rok. Tako so se dobro že pripravili na volitve v krajevnih ljudskih odborih v Sovjaku, v Cozetincih, kjer je tovariš Čuček, eden najboljših predsednikov, v Hrastju-Moti, na Murščaku in še drugod. »Mi smo na volitve že stoođstočno pripravljeni, pri nas ni bilo in ne bo nobenih težav za volitve. Lahko gremo na volišče že danes. Volili bomo stoođstočno že do 8. ure,« je s ponosom izjavil na plenumu delegat iz Apač, znan aktivist in predsednik Krajevnega ljudskega odbora tovariš Mrkon. »Pri nas je prav tako,« je dodal delegat iz Žepovci. »Tudi mi imamo za volitve že vse stoođstočno pripravljeno.« se oglasil za njim delegat iz Brengove. Podobno je v Sovjaku, pri Benediktu in drugod.

Zanimanje za volitve bodo podprla še manifestacijska zborovanja, ki bodo v nedeljo v centrlih Jurij, Anton, Negova, Ana, Velka in Benedikt, kjer bodo govorili med drugim tudi naši poslanci. Zanimive bodo v dneh od 5. do 7. takozvane odprte seje krajevnih ljudskih odborov, na katerih bodo skupno z ljudstvom reševali krajevna gospodarska vprašanja ter planirali bodoče delo. Pre-

neizmerjen in neplačan. Zanimali pa so se tudi za zvišanje hektarskega donosa in način del v zvezi s tem.

Tišina — Tropovci. Diskusija potekala v glavnem o volitvah. Posamezne volivne enote so sprejele tekmovalje. Tako so napovedali Tišini tekmovalje volivci Tropovcev. I. in II. volivna enota napoveduje tekmovalje VI. in VII. volivni enoti. IV. volivna enota pa vsem volivnim enotam. V Tropovcih pa VIII. volivna enota XI. volivni enoti in XIII. volivna enota VIII. volivni enoti. Za polnoštevilno udeležbo in okrasitev volišče pa so sprejeli: mladina, izobraževalni tečaj, za pionirje pa šolski upravitelj tov. Kolčaj.

V Lipovcih so v živahni diskusiji govorili predvsem o gospodarskih problemih kraja, a sprejeta je bila tudi pomembna predvolivna obveza. Sklenili so, da bodo zgradili zadrudni dom v prihodnjem letu.

V Bakovcih so na predvolivnem sestanku iznesli nepravilnosti v kandidiranju posameznikov. Tako so razglašili nepravilno delo kandidata Idiča, ki je podpisaval kandidatno listo sam, kar pomeni poverbo podpisa brata in bratove žene (Bužeti Viktorja in Apoloniije). Brigadir KOZ pa je izjavil, da zaradi tega, ker je menjal pogosto službe in se nikjer ni izkazal delavnega in pa še posebej iz razloga, ki je bil izmešen na sestanku, ne morejo imeti vanj zaupanja, kajti če je bil zmožen ponarejati podpise že zdaj, bo zmožen slabih dejanj tudi pozneje in kot tak ne more pravično zastopati ljudstva in delati za njegove interese. Tov. Bratkovič pa je izrazil negodovanje zaradi tega, ker so na sestanku sami mali kmetje in ker kmetje kažejo tak očividni nasprotujoč odnos proti njim.

delali bodo tam celotne kandidatne liste ter obravnavali plane investicij za dvig lokalnega gospodarstva in komunalnih naprav. Za investicijska dela je določenih 1.800.000 din. Gradili bodo cisterno, cesto, uredili pisarne, razširili cestne razsvetljave ter popravili šole, ustanovljali krajevna podjetja itd. V Hrastju-Moti bodo gradili kolodvor. Za volivne odbore se bodo vršile v soboto, nedeljo in ponedeljek še posebne instruktaže. Naši aktivisti vršijo te dni ogromno delo.

Na podlagi referatov in diskusije so sprejeli na plenumu sledeče sklepe:

1. Vsi krajevni odbori Osvobodilne fronte bodo zastavili široko agitacijsko propagandno delo v predvolivnem času. Člani odbora Fronte bodo razdelili tero po hišnih številkah ter skrbeli, da bo sleherni volivec na dan volitev še v predpoldanskih urah izvršil svojo državljansko dolžnost.

2. Frontne organizacije bodo s pomočjo ostalih organizacij še naprej razvile borbo po točkah tekmovalj, ki jih je napovedala Fronta na zadnjem plenumu vsem okrajem Mariborske oblasti ter v točkah tekmovalj KOOF Apač in Žepovci. Poživelji bodo zadrudno gibanje na vasi. Plan ustanavljanja novih kmetijsko obdelovalnih zadrug moramo doseči.

3. Krajevni odbori Osvobodilne fronte bodo poskrbeli, da bo udeležba na odprti seji stoođstočna, zato se bodo frontni odbori takoj povezali s krajevnimi ljudskimi odbori, da izdelajo v to svrhu načrte. Po sprejetih sklepih so poslali s plenuma pozdravno resolucijo izvršnemu odboru OF v Ljubljano.

Prvi udarnik na zadrudni ekonomiji v Krašcih

Nekatere zadrudne ekonomije v murskosoboškem okraju so, čeprav majhne po površini, z dobro organizacijo dela visoko dvignile kmetijsko proizvodnjo. Med te spada tudi 20 ha obsegoča ekonomija Krašci, ki predstavlja sredi Gorickih gričkov pravo žarišče zadrudnega gospodarstva. Pet družin dela slojno na tej ekonomiji že od njene ustanovitve v letošnji pomladi. Imajo svojo desetino z brigadirjem Ficko Jožetom, ki je duša vsega dela ekonomije. Jože, ki je član Partije, je priljubljen med zadrudniki. Uspehi pridelnega dela na ekonomiji niso izostali. Skupnosti so prispevali v jeseni vagon krompirja, nad 2000 kg belih žit, plan obvezne oddaje govejega mesa so že pretekli mesec izpolnili 118%, oddajo jaje 175%. Iz domačih brajd so dobili 1800 l mošta, od česa bodo oddali večino državi. Najlepše uspehe pa so dosegli pri vzreji živinoreje, katero so presegli za 135% od postavljenega plana vzreje živine. Ako govorijo o brigadirjem

Budnost vaškega odbora Fronte pred volitvami

Pri izbiri kandidatov za krajevni ljudski odbor morajo biti pred vsem vaški odbori frome budni, kajti mnogi hočejo vrniti v krajevni ljudski odbor ljudi, ki so preizkušeni že iz prejsnje Jugoslavije kot stremuhi in dobičkarji in delajo samo v svojo korist na račun ljudstva. Takšni so predvsem bivši občinski župani in prav te hočejo vrniti v ljudske odbore vaški bogataši, kajti za te so sigurni, da bodo delali le v korist večjih.

Kaj bi bilo na primer, če bi imel delež v ljudskem odboru v Puževcih bivši župan Savel Aleksander. Ta ima že desetletno prakso in jo je poskušal seveda izkoriščati tudi v sedanjih časih. Dobil je namreč od nekega društva iz Amerike pooblastilo, da razdeli med potrebne blago, katerega so poslali v vas člani tega društva. Blago je v skupni teži tehtalo 23,5 kg. Bilo je to perilo, odeje, obleke in novo blago. Na dom je poklical le 18 družin. Delil pa je tako, da mu je žena prinašala po en kos in pri vsakem kosu blaga je dejala: »Se to smo našli za vas.« Ko pa je prinesla večji kos, na primer odejo, jo je hotel razdeliti na dva dela, tako da so jo tisti, ki so bili na vrsti, prepustili, naj jo za nekemu vsaj celo. Sosedu v IV. skupini, Siplič Ireni, celo odejo in štitar Emi. V skupine, krilo.

V tem je posredoval VOOF in KLO. Pregledali so blago, ki je bilo razdeljeno med teh 18 vaščanov, in ugotovljeno je bilo, da je vsega blaga le 12,25 kg, a ostalih 10 kg si je izkušeni župan privojuil. Poleg vsega tega pa je še od vseh kmetovalcev zahteval po 200 din od blaga, čeprav bi moral pobrati od vsega blaga le 200 din. Od Vukana Geze pa je zahteval le 150 din in to zato, ker mu je ta ob mlaci pomagala.

Ta primer nam zgovorno pojasnjuje, kakšni so ljudje, ki so bili včasih občinski odborniki ali celo župani in zakaj jih veliki kmetje želijo vrniti v ljudske odbore. Da takih nepravilnosti ne bo, je potrebno, da frontni odbor na vasi skrbí za to, da razgali pred ljudstvom takšne posameznike.

Priprave na volitve v Apačah in pri Benediktu

V Apačah imajo redne seje in sestanke, na katerih razpravljajo o volitvah ter o dvigu lokalnega gospodarstva in komunalnih naprav. Sej Fronte se udeležuje vseh 11 odbornikov. Fronta šteje 208 članov. Prebivalstvo je stoođstočno vključeno v Fronto. Vsi člani imajo plačano članarino do konca leta. En član Osvobodilne fronte je sodeloval pri zadnjem odkupu živine in prašičev. Fronta je izvedla predvolivne sestanke, na katerih se je ljudstvo do podrobnosti seznanilo z volitvami. Sestanki so bili dobro obiskani, volivci so pokazali za stvar veliko zanimanja. Sklenili so, da bodo volitve izvršili najkasneje do 9. ure jutraj. Posamezni odborniki so prevzeli okrasitev volišč ter so izvedli vse ostale priprave za volitve. Fronta je skupno z AFZ organizacijo in pionirji zbrala 9000 zidne opeke za zadrudni dom in jo spravila pod streho. Iz gozda so spravili na žago les, ki ga bodo uporabili prav tako za zadrudni dom. Dalje je Fronta pripravila tudi hlode za obnovitev mestu ter organizira popravljanje cest.

Pri Benediktu bodo še pred dnevom volitev zavarovali zadrudni dom s takozvanim požarnim zidom. Obvezali so se dalje, da bodo volitve izvedli do 9. ure. Na volišče bodo šli stoođstočno.

Plenum okrajnega odbora AFZ v Murski Soboti

Plenuma okrajnega odbora AFZ, ki je bil v nedeljo v Murski Soboti, se je udeležilo 80 žena. Na plenumu je imela referat o organizacijskih vprašanjih. Dorknili se je vseh vprašanj dela žena v okraju in predvsem najvažnejše naloge: sodelovanja pri volitvah v KLO.

Za tem je podala referat tov. Tručlova, vodja sekcije »Mati in dete«. V referatu »Mati in otrok pod zaščito države« je predvsem prikazala razliko med prejšnjo in novo Jugoslavijo v zaščiti matere in otroka.

Po obeh referatih je sledila diskusija. Žene so iznašale uspehe svojega dela in probleme v zvezi z njihovim delom.

Plenum je pozdravil sekretar CK KPS tov. Berglez in predsednica Oblastnega odbora AFZ.

S plenuma so žene poslane protestno resolucijo MDFZ v Moskvi in resolucijo Centralnemu odboru AFZ v Beogradu z zagotovilom, da bodo delale vedno in povsod tako, da bo delo govorilo o njihovih pripradnosti Partiji in Titu.

Jožetom, ti z ljubeznijo razkazuje lepo rejeno zadrudno živino. Ekonomija šteje 27 živali, ki so dovoljno preskrbljene s potrebno krmo. »Treba bo misliti na nove prostore za živino,« strokovnjaško ugovarja brigadir Jože. Zadnjo nedeljo so priredili praznik uspešnega zaključka jesenske setve, ki so jo presegli za 25%. Izorali so namreč 1,50 ha ledine in jo pripravili za plodno zemljo. Ob poročilu upravnega odbora, ki je kritično pregledal delo na ekonomiji od ustanovitve do danes, je razvil, no, kakšne uspehe so dosegli tekom leta. Za požrtvovalno delo na ekonomiji je upravní odbor sklenil, da razglašila brigadirja Ficka za udarnika, nekaj jih je pa dobilo denarne nagrade in osebne pohvale. Ob tej priliki so se zadrudniki zavezali, da bodo v bodoče povečali storitnosti dela ter s svojimi uspehi dokazali, da se za umno gospodariti po zadrudnih pravilih tudi na hribovitem terenu Gorickih gričkov.

Več načrtnega dela za organizacijsko okrepitev kmečkih zadrug in ekonomij v soboškem okraju

Kmečke zadruge v murskosoboškem okraju so mlade, ustanovljene večinoma v pozni spomladi, nekatere celo v poletju. Gospodarsko močnejše so v dolinskih predelih, šibkeje pa v hribovitih predelih Goričke. To so zadruge v obgraničnih pasovih, in sicer v Krplivniku, G. Petrovcih in v Fikšincih. Dejstvo je, da so te mlade zadruge v letošnjem letu prestale velike preizkušnje, kakor v utrjevanju organizacijskega oblika, tako v sami proizvodnji. Gospodarsko so se zadruge okrepile tam, kjer so bili postavljeni ob ustanovitvi dobri odbori, kakor frontna organizacija, ki je bila gonilna sila vsega zadrugnega življenja. Te zadruge so kaj hitro prebredele začetne težave ter si ustvarile trdno podlago za nadaljnje delo. To velja predvsem za KOZ: Tešanovci, Kramarovi in še nekateri.

Dejstvo je, da se je ob sami ustanovitvi zadrug vrnilo v upravne odbore precej kulaško nastrojnih zadrugnikov, ki so v novi zadruzi samo videli rešitev obvezne oddaje in davkov. Taki ljudje so danes več ali manj načelni nasprotniki vsega zadrugnega življenja ter predstavlja resno oviro pri ugotovitvi organizacijskega oblika zadrug, ki bi prinesle intenzivnejše gospodarstvo. Take zadruge so v Sebeborcih in Krplivniku, kjer so upravni odbori samo na papirju ter predstavljajo samo figuro zadruge. Ker so frontovci v teh zadrugah pod vplivom kulaško nastrojnih zadrugnikov, je jasno, da v zadruzi ni odraza političnega življenja, kar se odraža v samem delu zadruge. Jasno je, da te zadruge v okraju ne predstavljajo vzornih oblik socialističnega gospodarstva ter so kot take gospodarsko in politično na zelo nizki stopnji.

Kakšni so rezultati rastlinske proizvodnje...

V proizvodnji belih žit so zadruge na splošno pokazale zadovoljive rezultate, posebno se to lahko reče za KOZ: Kramarovi in Tešanovci. Te zadruge so v ha dnosih dosegle sporedne rezultate z drž. posestvom Beltinci. Tako je samo tešanovska zadruza oddala 4 vagone belih žit. Pasivnejše so bile goričke zadruge, kjer so ha donosi bili mnogo nižji, vendar so tudi tukaj doseženi dokaj zadovoljivi rezultati, tako da so zadruge krile potrebe zadrugnikov ter še oddale več količin državi. Pri jesenskih kulturah so dosegli najlepše uspehe pri krompirju in koruzi kramarovski zadrugniki, ki so razen zagotovitve semen in zadrugnih potreb oddali državi 14 vagonov krompirja. Lep ha donos pri krompirju so dosegli KOZ: Tešanovci, Puconci, Bakovci in pa ekonomije: Topolovci, Krašči in še nekateri.

70.000 kg zelja so pridelali zadrugniki v Bakovcih

In dokazali, kaj se da doseči pri intenzivnem vrtnarstvu v zadruzi. Spomladi so zasadili nekaj manj kot 2 ha zemlje tik ob rokavu Mure. Njihov trud je bil v jeseni bogato poplačan, saj so za zelje, ki so ga prodali po vezanih cenah, dobili 210.000 din in prav toliko bonov. Bakovska zadruza se pripravila na razširitev vrtnarstva, ki bo v prihajajočem letu razen živinoreje predstavljalo glavni vir dohodkov za zadrugnike. Z intenzivnim načinom dela je dvignila pozornost zadrugne ekonomija Topolovci, ki je na 1 ha pridelala 35.000 kg krompirja. Rekorden uspeh pa je pokazala tudi pri sladkorni in krmini pesi ter pri silažni krmi.

Ce na splošno pregledamo letošnje rezultate kmetijske proizvodnje v zadrugah in ekonomijah, se nikakor ne moremo zadovoljiti z uspehi. Dejstvo je, da imajo nekatere zadruge zemljo slabo, neumno, tako da bo treba upotrebiti vse agrotehnične ukrepe, če bomo hoteli doseči, da bo zemlja dala več in boljše rezultate. Pri sami obdelavi in načinu obstoja težava v tem, ker še zadruge nimajo skomansiranih zemljišč, tako da je pri številnih razdrobljenih parcelah oteženo brigadni način dela, kakor uvajanje mehanizacije. Dejstvo je, da pri sedanjem načinu primitivne obdelave znašajo proizvodni stroški mnogo višje kakor pa tam, kjer delo opravljajo stroji. To se bo poznalo tudi pri zaključnih obračunih trudnosti, ko bodo v gospodarsko šibkejših zadrugah z razdrobljenimi zemljišči mnogo nižji, kakor pa v močnejših zadrugah kakor n. pr. Kramarovi in Tešanovci, kjer imajo že skoraj večinoma skomansirano zemljo. To velja predvsem za prvi primer, kjer je zemlja 100 odst. skomansirana. Vendar bo na višino trdnosti tudi mnogo vplival način gospodarstva zadruge. Tako so si predstavljali nekateri zadrugniki v Sebeborcih in Krplivniku, da si lahko večino pridelkov obdrže zase, dočim se na višji oddajo državi. Tako se je dogodilo v Sebeborcih, da se je v kletah zadrugnikov razstreslo nič manj kot 6000 kg belih žit. Pozneje so na kontrolo okrajnih forumov sicer prišle te količine nazaj vendar pa ti primeri dokazujejo, da imamo v zadrugah med poštenimi zadrugniki take, ki samo špekulativno gledajo na zadruzo in njeno gospodarstvo. Jesensko setev v letošnjem letu so zadruge preslele 1%. Tako je bilo zasejano 428 ha belih žit. Stanje setve ornih površin izkazuje v zadrugah naslednjo sliko:

Stara setev . . . 50,18 ha
Jesenska . . . 428 ha
Spomladanska . . . 258 ha

Zadruge so vzlele letos nekoliko nižji % za jesensko setev z ozirom na nujnost povečanja krmne baze, ki je predpogoja za razvijajočo se živinorejo.

Kakšna je preskrba zadrugnikov

V pogledu belih žit so zadrugniki 100 odst. preskrbljeni. Tako je prišlo na vsakega člana do 250 kg belih žit, razen tega je bilo odmerjeno družinam odgovarjajoča površina krompirja in koruze. Način letošnjega razdeljevanja, ko je

vsak zadrugnik dobil po potrebi, ne gre na račun onih, ki so največ doprinesli v zadruzi, dočim so na boljsem oni, ki so manj delali v zadruzi. Ta letošnja razdelitev pa je bogata preizkušnja za zadrugnike posebno za one, ki se otepaajo normiranega dela. Prihodnje leto bo pri uvedbi normiranega dela, k čemer se zadruge že pripravljajo, prišlo do pravične razdelitve, tako da bo dobil več oni, ki bo največ prispeval za skupnost. Z potrošniškim in drugim tekstilnim blagom so zadrugniki dobro preskrbljeni. V okraju obstojata 2 specialni trgovini, ki nudita bogato izbiro blaga, kar gre v veliki meri zaslužiti tov. Roganu in Svarcu, ki kot poslovođe skrbita, da dobivajo zadrugniki vedno potrebne in zahtevane količine blaga. Težave so bile samo z milom, kar pa se je rešilo na ta način, da so bile zadrugnikom razdeljene večje količine lužnega kamna, tako da so potem kuhali lahko zadrugniki milo doma.

Industrijsko potrošniški boni se razdeljujejo po številu trudnosti na pačinu dela. Povprečno so družine realizirale od danes 60% od možne količine 10 tisoč 900 bonov. Vendar so bili slučaj, ko se je pri razdeljevanju bonov, kršila enakopravnost zadrugnikov v Fikšincih in Krplivniku, kjer si je pešičica kulaško nastrojnih članov upravnega odbora zamislila razdelitev bonov tekoče. Vsek zadrugnik dobi po vloženi zemlji in pridelku, ki je zrastle na bivši »njegov« zemlji. Seveda bi na ta način dobili zadrugniki brez zemlje le zaslužek nekdanjih hlapcev... Taki slučaji se sicer redno razkrinkujejo, poudarjajo pa, nujnost ugotovitve zadrug, kar bo prišlo le z poglobljenim strokovno političnim delom na terenu.

Živinorejo bo treba dvigniti

Živinoreja v Prekmurju predstavlja glavno panogo gospodarstva in ima z ozirom na ugodne terenske prilike vse pogoje za razvoj. To izkazujejo odlični rezultati v živinoreji, doseženi na kmetijskih državnih posestvih v Rakicanu in Beltincih. Če pogledamo stanje živinoreje v zadrugah, se nikakor ne moremo zadovoljiti z dejstvom, da rede na 735 ha ornih površin samo 528 goved. Ekonomije so nekoliko boljše, tako da imajo pri 170 ha orne zemlje 170 goved, kar znaša nekaj nad 90% izpolnjenega plana. Stanje svinjere je pa še slabše.

Dejstvo je sicer, da so mnogi špekulantski kmetje posebno večji pred vstopom v zadruzo zaklali ali odprodali živino, tako da so vstopili v zadruzo samo z nekaj repi mršave živine. To se danes občutno pozna v zadruzi. Mlečnost krav se dviga, vendar še ni zadovoljiva, kar narekuje, da bo treba izvesti dokončno selekcijo krav, k čemer se je že pristopilo. Težave obstoje v tem, ker se živali nahajajo vedno pri zadrugnikih razkropljeni in to v zatohlih, nehigieničnih hlevih, kar mnogo zavira dvig proizvodnje, kakor kontrola nad delom in mlečnostjo krav. Poedine zadruge ne skrbijo dovolj za povečanje fonda živinoreje pod izgovorom, da primanjkuje krmne baze. Da to ne drži, so nam dokaz nekatere zadrugne ekonomije, ki so pri isti strukturi zemlje v letošnjem letu 100 odst. presegle plan vzreje. So pa tudi slučaj, ko poedini upravni odbori zavirajo potek gradnje, ki bi zagotovile prostore za živali, kakor je to primer v KOZ Moravcih, kjer upravni odbor že 3 mesece zavlačuje manjša adaptacije, ki bi lahko sprejele 100 zadrugnih svinj. Še slabši primer je opaziti v zadrugni ekonomiji Salovci, kjer že dve leti začenjajo z gradnjo hlevov, kar pa stoji še vedno na mrtvi točki in to vsled kulakov-funkcionarjev krajevnih forumov, ki načelno nasprotuje razvoju ekonomije. Skrajno malomarnost do plana pa izkazuje tudi upravni odbor v Krplivniku, ki redi pri 46 ha orne zemlje samo 9 svinj. Jasno je, da si na ta način rede svinje na ohlišnicah. Nič boljši niso v ekonomiji Dokležovje, ker zadrugniki stojijo na stališču, da sploh ne bodo združili svinj, temveč jih bodo kar obdržali na ohlišnicah. Nasprotno pa so nekatere zadruge in ekonomije storile vse za dvig živinoreje, videč, da bo prav intenzivna živinoreja prinesla glavni vir dohodkov. To velja za KOZ »Plašnik Nastje«, ki redi v svojih hlevih nad sto glav izbranih goved. Dobro živinorejo imajo tudi KOZ Puconci in Tešanovci. Še lepši primer pravilnega načina gospodarstva nam dajejo v živinoreji zadrugne ekonomije v Krašcih in Topolovcih. Tako je ekonomija v Krašcih 100% presegle plan reje živine. Vzemimo primer ekonomije Topolovci in KOZ Krplivnika. Ekonomija ima pri 27 ha orne zemlje 35 goved in nad 40 svinj, dočim ima KOZ Krplivnik pri 46 ha orne zemlje samo 20 goved in 9 svinj. Če se upošteva pri tem, da ima ekonomija Topolovci na 64 ha zemlje samo 8 članov, kar pomeni, da pride na posameznega člana 8 ha zemlje, tedaj šele nam je jasno, kaj se da doseči s pravilno organizacijo dela in mehanizacijo, ki jo imajo uvedeno v ekonomiji Topolovci in to kljub hribovitemu terenu. Pri tem moramo upoštevati teren, to se pravi travnike, ki so v KOZ Krplivnik zelo zanemarjeni in obubožani po humusu. Tako je znašal letošnji ha donos sene le do 8 q na ha. Pri povečanju plana živinoreje v letu 1950 bo nujno potrebno izvesti vse agrotehnične mere za intenzivno obdelavo travnikov. Okrajni forumi so že pristopili k delu, tako da se bo v letošnji zimi mnogo travnikov globoko preoralo in poapnilo. Pri povečanju živinoreje bo treba misliti tudi na povečanje krmne baze na račun ornih površin. K temu so zadruge že pristopile s tem da so zmanjšale površine jesenskih posevkov. Da pride do točne evidence, bodo zadruge v naslednjih tednih izvedle dokončno žigosanje živine, kakor selekcijo. Zadrugniki rede na ohlišnicah precej živine, tako da so za

druge pristopile k odkupu odvisnih pujskov in telet. Nujno bo treba pristopiti k planski vzreji plemenskih živali, ki bodo zagotovile dober razpored v zadrugah. Pri govedu se uvaja »simentalska pasma«, dočim se predvideva pri svinjah pasma »veliki Jorkšir«, ki dosega odlične rezultate v Prekmurju, kar so dokazali poskusi na državnih posestvih. Zadrugni posvet zadrugnikov je prinesel sklep, da se v mesecu decembru skoncentrirajo vsa živanja. Posebno pa svinje. Končno se lahko ugotovi, da zadruge polagajo mnogo premalo pažnje vzreji malih živali, posebno gosi in rac, ki bi v zadrugah ob Muri lahko prinašale lepe dohodke.

Za porast živinoreje obstojajo v soboških zadrugah vsi objektivni pogoji. Treba je samo načrtnega dela, v pogledu organizacijske podprtive zadrug, kakor v agrotehničnih merah. Predvsem bo treba gledati na gradnjo silosov, ker bo dalo zadrugam v zimskem času dovolj tečne krme.

GRADNJE V ZADRUGAH LEPO NAPREDUJEJO...

Letos so bile storjene grobe napake v tem, ker se je prepozno pristopilo k kapitalni izgradnji v zadrugah in ekonomijah. Delno je bil vzrok v tem, ker so bile zadruge pozno ustanovljene in se po tem niso v začetku znašle pred predstoječimi nalogami. Tako se je začelo z resnostjo misliti na gradnjo šele proti jeseni, razen kramarovskih zadrugnikov, ki so začeli z gradnjo govejega hleva takoj spomladi. Mnogo časa je bilo zamujenega v tem, ko so same zadruge ugrabile, ali naj grade močnejše moderne stavbe ali pa prostorji. Sama praksa je potem pokazala, da so provizoriji mnogo cenejši in hitreje postavljeni, kar ima prednost v letošnjem letu. Do novogradnje je prišlo v KOZ Kramarovi in v ekonomijah Lemerje, Topolovci, Ženavlj in Dokležovje.

Dograjeni so do danes sledeči objekti: V KOZ Kramarovi goveji hlev za 80 glav, v Lemerju kokošnjak za 250 kokoši, šest betonskih silosov v kapaciteti 300 m³, nadalje zasilni silos v Bakovcih. Dočim je v Dokležovju goveji hlev za 60 glav šele v gradnji. Adaptacije so izvršene v sledečih zadrugah: Kramarovi za 30 glav goveje živine Tešanovci za

Na državnem posestvu v Rakicanu so svečano proglasili udarnike

V času obletnice ustanovitve Republike je delovni kolektiv drž. posestva v Rakicanu storil vse, da bi zvišal storilnost in z delovnimi uspehi sledil ključu Sirotnoviča tudi na področju kmetijstva.

Drž. posestvo v Rakicanu, ki je eno od najboljših državnih posestev v Mariborski oblasti, ima lepo urejeno živinorejo in prav tako se uspešno razvija vrtnarstvo in sadjarstvo, poleg poljedelstva. Setveni plan so pravočasno dosegli in ga tudi preselegli. Tako so setveni plan rži preselegli za 82% a ha donos za 3%. Setveni plan ovsa so prekorčili za 23%, koruzo za 25%, a ha donos je dosežen 102%. Pri sladkorni repi je ha donos prekorčen za 24%. Pri krompirju pa so dosegli 160 q na ha. Izvršili so tudi paizkus po apnenju zemlje na 0,80 ha ntl. ve, in dobili na tej površini 320 q krompirja, kar pomeni največji donos v okraju.

V reji prašičev so prekorčili plan za 102%, v reji goved pa 96%, v reji konj 109%. Obvezno oddajo pa so izvršili 122 odstotkov.

Ob pregledu dela celotnega kolektiva, kot dela posameznikov so sklenili, da bodo za požrtvovalno delo nagradili posameznike. Tako se je najboljši izkazal pri svinjogojstvu Vogrin Ema, ki je normo prekorčevala za 20%. Ona je delala tudi pri perutinarstvu in se v tem delu pokazala zelo požrtvovalno. Dnevno je

80 glav svinj, Sebeborci za 60 glav, Puconci za 30 in Gornjih Petrovcih za 30 glav. Dočim so v završni gradnji adaptacije v Puconcih, Moravcih, Fikšincih, Hodošu, Krplivniku in še v nekaterih ekonomijah. Dograjeni prostori bodo dali prostora za 1000 glav zadrugnih svinj. Pri samih gradnjah so okrajni forumi aktivno posegali v pomoč, vendar se je delo opazilo od časa do časa, ter je imelo posebno v zadnjih mesecih kampanjski značaj.

ZADRUŽNO ŽIVINO SO PRESELILI V NOVE SVETLE PROSTORE...

Prvi so bili gotovi pri novi gradnji kramarovskih zadrugnikov, ki so vložili vse sile za izgradnjo hleva. Težave so imeli pri materialu, ki ga je bilo težko dobavljati, ker je zadruza oddaljena od prometnih razmer 35 km. Vendar je dobra volja premagala vse težave. Prišel je dan, ko so zadrugniki pobrali živino iz majhnih zatohlih hlevov, ter jo prenesli v nove svetle prostore novogradebnega hleva. To je bil dan veselja, praznik za zadrugnike. Pri gradnji hlevov niso pozabili na tri močnejše silose, ki so jih postavili ob hlevih. Da zagotovimo prostore za živino v letu 1950, bo treba nujno stopiti k temeljiti izdelavi in proizvodnji načrtov za bodočo gradnjo. Izvoljena lokacijska komisija pri okrajnem poverjenstvu za kmetijstvo že začneja z delom, tako da ne bo prišlo v prihajajočem letu do površnih izdelanih planov, kakor je bilo to opaziti v letošnjem letu. Nujno je, da pri tem sodelujejo vsi zadrugniki, ker bo le tako prišlo do realno postavljenih planov.

To je kratka slika kmečkih zadrug v okraju Murska Sobota ob zaključku prvega leta, leta preteklošnjega za mlade neizkušene zadruge.

Delo okrajnega poverjenstva za kmetijstvo se kljub naporom ni dovoljno odražalo v konkretni pomoči zadrugnikom, kar je delno vzrok za napake, ki jih je opaziti v zadrugah. Napaka je, da se uslužbenci poverjenstva udeležujejo po vseh tekočih akcijah, pri čemer pa opuščajo svoje delo in se kot taki ne poglobljajo v problematiko, ki nastaja na terenu. Jasno je, da s takim delom ni mogoče pravilno sprožati ekonomskih politike socializacije naših vasi.

Za razširitev zadrugništva je predvsem potrebno v našem okraju gospodarsko in politično utrditi že obstoječe zadruge in ekonomije in pa povečati ideološko politično delo s polaganjem kulturnim življenjem na vaseh, kar bo odprlo na široko pot k nadaljnji razširitvi zadrugništva v okraju.

-LK

Tovarna usnja Ljutomer izpolnila letni plan 10 dni pred obvezo

Ko je 13. oktobra zasedala okrajna partijska konferenca, so usnarji Ljutomerske Tovarne usnja sklenili, da bodo letni plan izpolnili do Dneva republike, kar pa je vsekakor precejšnjo nalogo. Vendar so jo usnarji pravilno razumeli in niso štedili v naporu. Uspeh je bil ta, da so dne 19. novembra t. l. ob 11. uri izpolnili letni plan v vseh pokazateljih za tretje leto petletke.

Brezdvomno plan letos ni bil manjši, temveč obratno, celo znatno višji od lanskega. Tudi vprašanje delovne sile ni bilo najbolj ugodno. Kolektiv je maloštevilčen, zato so morali uvajati realne norme, organizirati brigadni sistem dela ter uvajati nove, racionalnejše delovne prijeme. V zadnjem času pa je zlasti mnogo pripomogel Sirotnovičev sistem dela. Usnarji so tudi tu pokazali lepe rezultate in končni uspeh ni izostal. Plan so izpolnili 40 dni pred rokom in deset dni pred rokom, ki so si ga zastavili na dan partijske konference.

Dne 19. novembra ob 11. uri je zaturila sirena, ki je sporočila delavcem kolektiva in vsej okolici, da so delavci bitko za letni plan dobili. Delavci so zapustili stroje in se zbrali v obratni pisarni, kjer se jim je za njihov trud zahvalil predsednik sindikalne podružnice, ki je v kratkih besedah prikazal pomen tega velikega delovnega uspeha. Za njim se je zahvalil delavcem tudi direktor podjetja, tov. Omerza, a v imenu naše Partije se je prišel delavcem zahvaliti sekretar OK KPS tov. Tramsšek, ki je delavcem v kratkem, prisrčnem govoru prikazal najprej velik pomen tega uspeha, za tem pa je prikazal, kako udarjajo delavci s tem po podlih izpadih Informburoja, in kako bomo z združenimi napori lahko izgradili socializem v naši državi.

Po govoru tov. Tramsške je predsednik sindikalne podružnice prečital predlagane pozdravne brzojavke. V teh brzojavkah so se usnarji obvezali naši Partiji in vladi, da bodo do konca leta izdelali še za 1.200.000 din usnja, ter tako pomagali čim prej zgraditi socializem v naši državi.

S tem je bil ta kratki, vendar pomembni sestanek zaključen. Stroji so se zopet zavrteli in Ljutomerska tovarna usnja je pričela delati usnje za leto 1950.

udarnikov. S svojim novim letošnjim proizvodnim planom je zadruza dokazala z ozirom na doslej dosežene uspehe svojo življenjsko silo, ki daje garancijo, da bo postavljeni proizvodni plan dosežen. To je dokaz pri izvedbi jesenske setve, ob kateri je zadruza povečala posevke ozimin od lanskih površin za 160 odst. in je to delo izvršila z dvema traktorjema v rekordnem času enega meseca. V živinoreji predvideva zadruza povečati stalež živine od sedanjih 220 glav govedi na 316 goved, a prašičev od 195 na 337. Čim bo dograjen zadrugni hlev, katerega gradnja je v teku, bo razširitev živinoreje ustvarila mnogo boljše predpogoje. V pogledu oddaje pridelkov državi je zadruza ena izmed prvih v okraju, ki pravilno uvideva potrebe široke potrošnje delovnega ljudstva. Dasi zadrugno vodstvo skrbi, da člani pri potrebnem živežu niso prikrajšani, se vendar ponekod slišijo parole, da zadrugniki stradajo. Poleg vseh kampanjskih akcij v minulnem letu, so zadrugniki vasi Žepovci največ pripomogli, da je bil zadrugni dom v okraju v Žepovcih prvi dograjen in je tudi v dokončni dograditvi eden izmed prvih, v katerem se morejo že vršiti kulturne prireditve. Vas Žepovci ima enega izmed najboljših mladinskih aktivov v radgonskem okraju in to v pogledu kulturno-prosvetnega dela. V letošnjih gozdnih akcijah je zadruza s svojimi 40 ljudmi, ki jo je vodil sin predsednika zadruge, Leskovec Roman, pridobila prehodno zastavico, kar je dokaz, da so zadrugniki žepovske zadruge poleg nujnih sezonskih del nudili svojo izdatno pomoč za izpolnitev plana v gozdarstvu. Z uvedbo agrotehničnih sredstev in sodobno traktorsko obdelavo zadrugnih njiv ustvarja zadruza predpogoji, da bo v bodoče dosegala še boljše uspehe, ki bodo v korist zadrugnikom in skupnosti. S Praznikom republike stopa zadruza po svojih zavidljivih delovnih zmagah v peto leto svojega obstoja in kot taka ustvarja najlepši vzgled kot najboljši zadrugni kolektiv radgonskega okraja ter ob tej zmagi sporedno s tem vas Žepovci, v sklopu katere je 95 odst. vse vasi, zbira iz svoje srede najboljše zadrugnike za člane krajevnega ljudskega odbora. Saj je vas Žepovci ob priliki zadnjega plenarnega zasedanja OF za radgonski okraj napovedala vsem vasem Apaške kotline tekmovanje za čim doslednejšo izvedbo volitev v krajevne ljudske odbore, kar je znak visoke zavesti zadrugne vasi Žepovci, ki tako zgledno gradi socializem ob naši severni meji.

R. J.

Kmetijsko-obdelovalna zadruza v Žepovcih vzor socialistične preobrazbe vasi

V Žepovcih so med prvimi leta 1946 ustanovili Kmetijsko-obdelovalno zadruzo »Franca Rozmana Staneta«. Mlada zadrugna ustanova je bila prva leta obstoja ena najslabših v Apaški kotlini in vsa okolica se je spogledovala nad neurejenostjo te nove zadruge. Saj so bile njive neobdelane ali skrajno slabo, v zadruzi sami pa med zadrugniki skrajna nedisciplinarnost. Vsakdo je težil za tem, da zadrugo izkoristi, a za njen gospodarski dvig nihče ni skrbel. Zaradi tega se zadruza ni mogla razširiti, dokler se niso med zadrugniki zganili ljudje izven vodstva, ki jih je to stanje bolelo. Tovariši Leskovec, Čeh, Bevk in drugi prekaljeni borci iz narodno-osvobodilne borbe, iz katere so izšli kot zavedni partijci, so s samoiniciativno koncem minulega leta prišli za delo v zadruzi po povsem drugi plati. Zadrugniki so uvideli ta koristen in prepotraben preokret dela in izbrali te ljudi za vodstvo zadruge. Delo je kmalu postalo smotnejše, uvedena je bila disciplina in izvedeni so bili potre-

bnji ukrepi proti lenuhom in saboterjem. Delo v brigadah je začelo potekati načrtnejše in z uvedbo norm se je takoj pokazal prvi efekt dela. Po Apaški kotlini se je raznesel glas, da je v Žepovcih nastal preokret. Niti verjeti niso mogli ljudje, ki so vedeli o zadruzi v Žepovcih samo slabo, da bi zamogli tam sploh izboljšati stanje, ko najbližji vaščani prvotno niso hoteli v zadruzo zaradi nerednega, skoroda anarhičnega stanja. Kmalu so se pričeli pri-glašati novi člani, dokler ni ta kampanja zajela večino vasi Žepovci letošnje pomlad. Žepovska zadruza danes zajema nad 700 ha zemlje s 337 družinami in okrog 300 delazmožnih članov ter je kot taka največja zadruza v radgonskem okraju. S svojim vzornim kmetovanjem in načrtnostjo se je ta zadruza povzpela na prvo mesto v radgonskem okraju, kar ji je bilo tudi javno priznано ob priliki letošnjega jesenskega zadrugnega festivala v Radgoni, ko je iz svoje srede razglasila lepo število nagrajenih in pohvaljenih

Zadružni praznik na Cankovi

Se en zadružni dom več v soboškem okraju

Tik ob avstrijski meji leži prijazna vasica Cankova, z lepim šolskim poslopjem, krajeno čevljarstvo, delavnico in kmetijsko zadrujo. Tukaj se steka življenje razkopanih vasic Korovci, Gor. Crnci, Topolovci, Domajinci.

V vasi je dobra Osvobodilna fronta s partijsko celico na čelu, ki uravnava vse politično in gospodarsko življenje. To dokazujejo tekoče gospodarske naloge, ki se v sektorju Cankova izvajajo brez večjih težav.

Pri gradnji zadružnih domov tudi Cankova ni hotela biti zadnja. Ze lanske leto, meseca marca, so se odločili, da bodo zgradili zadružni dom. Na sestanku so sprejeli sklep, da bodo porušili staro zgradbo bivše občinske hiše in ta material bodo porabili za gradnjo novega zadružnega doma. Zadružniki Cankove so složno pristopili k delu. Vendar je uprava za gradnjo zadružnega doma zgrešila v tem, da ni znala pravilno izkoristiti poleta zadružnikov ob samem začetku dela. Ko so porušili staro zgradbo in pripravili deloma material, je prav zaradi te napake delo na gradilišču zastalo. Gradilišče Cankova se ni moglo več razgibati vse do začetka septembra, ko je reorganizirana krajevna uprava temeljito prišla za delo. Uspehi so se takoj pokazali. Začeli so z izkopom temeljev in betoniranjem. Delo na gradilišču je lepo teklo. Nastale so pa težave z dovozom materiala, saj so gramoz vozili iz 12 km oddaljene gramoznice, pesek 6 km daleč, opeko 60.000 kom., kolikor jim je še primanjlovalo, pa 18 km daleč. Tu so cankovski zadružniki priskočili na pomoč šoferji okrajnega magazina iz Murske Sobotice, ki so ponoči prevažali na gradilišče potreben material, čeprav so bili podnevu zelo zaposleni s prevozom jesenskih pridelkov. Tu zaslužijo posebno pohvalo tov. Truč Ciril, ravnatelj okrajnega magazina v Murski Soboti, ki je nudi vso pomoč gradilišču na Cankovi in je sam nekaj noči prevažal material s kamionom na gradilišče.

Kljub takemu delovnemu poletu zadružnikov je bil dom do zime dograjen le do 1. nadstropja. Maščevala se je napaka, da je delo na gradilišču v poletnih mesecih zastalo. Delo pa je bila ovira tudi pomanjkanje betonskega železa.

Na spomlad letošnjega leta je delo na gradilišču zopet oživelo. Toda Cankovčani niso gradili samo zadružnega doma. Zbirale so se v fronte brigade, kakor tudi mladinske in vide potrebe socialistične graditve so odhajali cankovski frontovci in mladinci na razne akcije. Cankovski frontovci in mladinci niso delali sramote svoji vasi. Prihajali so domov sicer žuljavih rok, a z značko na prsih in z zavestjo, da so tudi oni pomagali pri graditvi socializma. Hudo bi se zmotil, kdor bi dejal, da je delo na gradilišču zadružnega doma počivalo. Šlo je sicer počasi, toda gradilo se je vendar le. Tako je sredi akcij in izvajanja gospodarskih nalog dom rasel. Počasi so se dvignili zidovi do strehe. Toda tu je zopet delo zastalo.

Na predvolilnem sestanku, ki so se ga Cankovčani polnoštevilno udeležili, je govoril okrajni sekretar tov. Bergles Bela in med drugim dejal: »Cankovčani so vedno v redu izvrševali svoje obveznosti, to bi lahko storili tudi pri izgradnji zadružnega doma.« Malo neprijetno jim je bilo ob tej opazki, potem so pa začeli premišljevali. »Ni vrag, da nebi do Dneva republike dali streho na zidove.« Drugi dan je zagrnelo po Cankovi. Izgotovljeno zamrzlo tramovje se je premaknilo, opeka je šla od rok do rok. Velik in lep zadružni dom na sredi vasi, par sto metrov od meje, je dobil streho. Fronta, mladinska organizacija, vsi zadružniki Cankove so storili svojo dolžnost. Mladina je slavnostno okrasila svoj zadružni dom s pomočjo vseh zadružnikov.

S takem razpoloženju so Cankovčani pričakali nedeljo 4. dec., ko so slovesno proslavili svoj velik uspeh.

Po 10. uri se je zbrala pred zadružnim domom velika množica ljudi. Prišli so tudi delovni ljudje iz bližnje in daljne okolice, da skupno proslavijo novo delovno zmago.

Slovesnost je otvoril predsednik KLO-a. Za njim so govorili zastopniki

masovnih organizacij, predsednik krajevne uprave za gradnjo zadružnega doma tov. Stanjko in tov. Orešnik Ivo, ki je analiziral delo in uspehe, ki so bili doseženi pri gradnji doma. V imenu okrajnega LO in okrajnega komiteta KPS je govoril sekretar tov. Bergles Bela. Zastopnik uprave za zadružno gradnjo je podaril najboljšim graditeljem knjižne nagrade. Težko je reči, kdo je bil pri gradnji doma najboljši. Kajti skoraj vsi Cankovčani so složno sodelovali pri delu. Posebno so se pa izkazali tov. Ficko Mihael, kateri je naredil 523 ur, Kerec Alojz, Lovenjak Alojz, Sakovič Jožef, Vogrinčič Pepca, Gomboc Antonija, Pozvek Matija, Kolmanko Karel, Bagola Janez, Fenos Alojz, Fenos Jožef.

Novi uspehi delovnih kolektivov - novi udarniki proglašeni na Dan republike

Na Dan republike so številni delovni kolektivi v Prekmurju razglasili svoje najboljše delavce za udarnike. Na slavnostnih zborovanjih, ki so se vršila po vseh podjetjih, pa so delavci sprejemali nove obveznosti za pospešeno delo, tako, da bodo letni plan v številnih podjetjih predčasno izpolnili.

Okrajno gradbeno podjetje v Murski Soboti si je v enomesečnem tekmovanju z vsemi ostalimi gradbenimi podjetji v Mariborski oblasti priborilo prvo mesto. Delovni kolektiv okrajnega gradbenega podjetja je zato prejel v trajno last zastavo oblastnega poverjenstva za gradnjo v Mariboru. V času enomesečnega tekmovanja so zidari gradbenega podjetja v Murski Soboti pričeli tudi z zidanjem po novem načinu. Pri tem delu sta se najbolj izkazala zidarja Sraka Stefan in Alojz Krauthaker, ki sta v pet in pol urah sezidala preko 54 kubikov zidu. V tem času sta zgradila zidove ene dvostanovnjake hiše, ki jih podjetje gradi na državnem posestvu v Nemščaku. Delovni kolektiv okrajnega gradbenega podjetja v Murski Soboti je na Dan republike razglasil 21 svojih najboljših zidarjev, tesarjev, mizarjev in ostalih delavcev za udarnike.

Ustanovna skupščina Okrajnega odbora Ljudske tehnike Krožkom in grupam je nujno nuditi več pomoči

Preteklo nedeljo je bila ustanovna skupščina Okrajnega odbora Ljudske tehnike v Murski Soboti. Udeležili so se delegati vseh krožkov in grup ter društev. Skupščina je ugotovila lep razvoj Ljudske tehnike, toda tudi vrsto napak in pomanjklivosti, ki jih je povzročil predvsem spontan razvoj organizacij Ljudske tehnike. Predvsem se je premalo paznje polagalo delu krožkov in grup ter ustanavljanju klubov Ljudske tehnike. Vsekakor bi zajemala organizacije Ljudske tehnike veliko več članstva, kot jih zajemajo zdaj, da bi masovne organizacije skrbjele če ne za drugo, pa vsaj za dobro agitacijo in če bi se vodstvo društva kot Okrajni odbor Ljudske tehnike bolj zavedali svoje odgovornosti v izvrševanju nalog.

Spontan razvoj pa je bil in bo škodljiv za razvoj organizacije. Temu je dokaz razvoj letalske grupe, ki je štela pred enim letom že preko 120 članov, a je v poletnih mesecih malone razpadla — takrat je štela vsega do deset članov, ki so redko kaj naredili za razvoj grupe. V teh dneh grupa šteje že preko 60 članov, toda ti člani še vedno niso pričeli z rednim delom na področju modelarstva in to vsled tega, ker nima letalska grupa primerno urejene delavnice niti dovolj inventarja in orodja.

Na avto-moto društvo je navezano več krožkov v raznih krajih okraja, vendar ti nimajo nobene povezave z društvom in živjotari »divje«, ker so navezani na lastno iniciativo in na vzdrževanje iz lastnih virov. Pričakovati je, da bodo nekateri krožki popolnoma razpadli, kot je to primer krožka v Šalovcih, kjer že nekaj mesecev učijo teorijo, a praktičnega šolanja ni vsled tega, ker vodstvo premalo skrbi za ureditev vozil, ki so vse leto v neizpravljenem stanju. Primer za to, kakšna je skrb vodstva za usposabljanje in šolanje član-

stva v motorizmu in avtomobilizmu, je dejstvo, da se ustanovne skupščine ne udeležijo plačani funkcionar Avto-moto društva niti predsednik Inicijativnega okrajnega odbora Ljudske tehnike.

Lep primer dela pa je delo kluba tehnike na gimnaziji, kjer deluje že prirodoslovni krožek, a pričel bi lahko z delom tudi modelarski in avto-moto krožek, toda za delo teh krožkov potrebujejo pomoč od vodstva društev, predvsem za uspešno praktično delo, kajti na gimnaziji ni za te svrhe primernih prostorov.

Da bo delo Ljudske tehnike v bodoče zadovoljivo in da se bodo organizacije omasovile, je potrebno, da vodstva tako krožkov, klubov in grup kot društev in Okrajni odbor, pričnejo s sistematičnim delom in pričnejo borbo za izvrševanje plana, katerega v tem letu niso niti poskušali doseči. Potrebni so pa tudi energični ukrepi od strani masovnih organizacij predvsem v pomoči vodstvom klubov in krožkov, ki so oddaljeni od centra, ter več ali manj odtrgani od društev. Delo vseh organizacij Ljudske tehnike pa je potrebno čim bolj koordinirati, kajti le na tak način se bo dalo dosegati več uspehov.

Važno je dejstvo, da je med mladino kot tudi odraslimi veselje do tehnične vzgoje in da ni potrebno za ustanavljanje klubov tehnike in krožkov nič drugega, kot pomoč v organizacijskem delu in predvsem materialnem pogledu. Vsi pogoj so dani za širok razvoj Ljudske tehnike v soboškem okraju, toda za to je potrebno požitvalno delo vodstev in vsestranska pomoč vsem organizacijam Ljudske tehnike v okraju. Prav tukaj pa se pričena velika naloga Okrajnega odbora Ljudske tehnike, ki mora vse naloge društev in grup uskladiti in njih delo pri izvrševanju teh nalog uskladiti.

kajo vso noč po vasi. Na vseh izhodih iz vasi so prežali v temo močni betonski bunkerji. Patrolam švabov sledijo patrle vermanov. Ti so plaho pogledovali okrog sebe, kot da bi bili vsak čas pripravljene zbežati pred nečim, kar morda tiči za prvim oglom.

Na straži nehoti začneš razmišljati. Tako bi premišljeval verjetno še dolgo, toda zmotil me je pok ne daleč od mene. Pozorno sem pogledal v temo. Temna postava se je odlučila od tal in potem še ena in še... Prešnilo me je. »Stoj!« sem rezko kliknil in napel brizostrelko. »Kdo tam?«

»Zmagala« se je slišal pridružen odgovor.

»Eden naprej, ostali stoj!«

Vitka postava se je počasi in tiho približala. Spoznal sem jo in podala svojo roko. Bujico vprašan sem stresel vanjo. Vse sem hotel vedeti, saj je tako malo novic prodrla do nas.

»No,« se je nasmejala, »nič posebnega ne bo. Fronta v redu. Švabi bežijo na vseh koncih in krajih.«

Imenovala mi je nekaj važnejših mest, ki so v zadnjem času padla. Pripovedovala je tudi o uspehih partizanskih brigad. Posebej pa še o XIV. diviziji.

»V Savinjski dolini pritiskajo, zlasti v gornjem delu,« je dejala.

»Menda! Tudi pri nas se čuti močnejši pritisk,« sem pripomnil.

»Slabo. Pa bomo morali preiti preko tega. Za prvo obletnico devetindvajsete novembra, ki bo pojutrišnjem, mora ponesti v vasi parole in gradivo.

Zatiranje porabskih Slovencev v znamenju informbirojske prakse

Za časa Hortyjeve vladavine na Madžarskem so bili porabski Slovenci vsestransko zatirani, madžarski režimi pa so celo tekmovali v njihovem sistemskem raznarodovanju. Porabski Slovenci so ob osvoboditvi in vpovstavitvi demokratične oblasti na Madžarskem zato upravičeno pričakovali, da bodo končno lahko svobodno zaživeli. Toda temu ni bilo povsem tako.

Od 1945. leta pa vse do pojave zloglasne resolucije Informbiroja in razbitja njihove edine okrajne organizacije Demokratične zveze J. Slovanov sicer niso bili izpostavljeni odkritemu terorju in grobi madžarizaciji — to bi namreč vzbudilo pri demokratični javnosti veliko ogorčenje — temveč so krajevni činiteљи (vključno partijske funkcionarje) ob toleranci višjih forumov in zahrbtnem širjenju alarmantnih vesti, neuradnem pritisku in propagandi reakcije z vsemi silami preprečevali njihov svobodni razvoj. Ob tem seveda ni nič čudno, če je ostalo eno izmed najbolj perečih vprašanj porabskih Slovencev — vprašanje šolstva v materinskem jeziku — nerešeno. Prav tako kričevala, nedemokratična in protizakonita pa je bila v nekaterih vaseh Porabja tudi tendenca po izselitvi dobrih študentov porabskih Slovencev v Nemčijo — pod firmo Volkshundovetva. Pri tem so najvišji in najnižji organi oblasti postopali čisto svojevoljno, ne da bi spredstavniki manjšine v konkretnih primerih poskušali rešiti in razčistiti posamezne slučaje, plenitve premoženja itd. Partija v županiji Vaš in Porabju, kjer so se povzpeli na različne funkcije blviši zasovraženi Hortyjevi in njilasi (slučaj Gombaša v D. Seniku itd.) je »reševala« to vprašanje poskušajoč vseeno doseči, da bi bilo čim več Slovencev izseljenih, na njihova imetja pa koloniziranih čim več Madžarov. Na narodnostni in socialni moment

— Porabje je pasivno in ima mnogo ezonskih delavcev — se pri tem v odnosu na slovenski živelj ni gledalo.

Objava resolucije Informbiroja je legalizirala madžarske postopke v odnosu do porabskih Slovencev in postala sploh pretežna za teror nad slovenskim prebivalstvom. Madžarska partija delovnega ljudstva je hotela porabske Slovence in njihovo antifašistično slovensko organizacijo (DZSJ) pridobiti z vabami, pretinjami in vsakršnimi grožnjami za protijugoslovansko kampanjo. Seveda v tem ni uspela, nasprotno, porabski Slovenci so celo protestirali proti takim postopkom. Zato so se na vsej črti poleg funkcionarjev madžarske partije delovnega ljudstva pridružili v zatirani gonji proti porabskim Slovincem tudi policijci in obmejni organi, ki so prihajali celo na roditeljske sestanke in se mešali v šolske stvari. Na ta način je bil povsem likvidiran slovenski pouk, prepovedan slovenski tisk, česopisje in knjige v materinščini pa zaplenjene itd. V manjšinskem organu »Naše novine« so celo prenehali z objavo slovenskih vesti in članov. Vzporodno s tem so se začele tudi aretacije najvidnejših in najzavednejših porabskih Slovencev, od katerih se je nekatere mladince posrečilo rešiti se v Jugoslavijo. Nedavna vest o prisilni izselitvi dveh slovenskih družin v Porabju iz njihovih domov je jasno potrdila stanje v Porabju, kjer je danes položaj porabskih Slovencev v mnogočem sličen položaju v Hortyjevi Madžarski. Tega dejstva ne morejo prikriti niti papirnate proklamacije »nacionalnih svobodin« na Madžarskem, niti ostali informbirojski hrup in protijugoslovansko trobentanje, kajti sedanjí položaj porabskih Slovencev povsem razkrinkuje madžarsko politiko, ki pod informbirojskim plaščem hodi po Hortyjevih stopinjah.

21 udarn kov na državnem posestvu v Beltincih

Kmetijski delavci na državnem posestvu v Beltincih so na letošnji Praznik republike razglasili 21 svojih najboljših delavcev za udarnike. S slavnostnega zborovanja, ki so ga delavci državnega posestva priredili ob tej priliki, so poslali pozdravne resolucije CK KP Slovenije in njegovemu sekretarju Mihi Marinku ter obljubili, da bodo v bodoče svoje planske naloge izpolnjevali še z večjo vnmemo in s tem zagotovili delovnemu človeku več moke, mleka, mesa in masti. Letošnje planske naloge državnega posestva v Beltincih so bile znatno večje od planskih nalog v preteklih letih, zlasti še v živinoreji. Posestvo je letos odalo za prehrano prebivalstva že nad 700 pitancev.

V poljedelskih delih so letos na posestvu dosegli lepe uspehe. Plan proizvodnje belih žitaric je delovni kolektiv presegel za 39%. Povprečni letošnji hektarski pridelek pšenice je na posestvu nad 22 metrskih centov. Tudi pridelek ječmena je bil letos na posestvu izredno ugoden — po 2600 kg na ha.

Na posestvu so v poslednjem času izboljšali številne svoje parcele z apnenjem kisle prekmurske zemlje, kar je pokazalo izredno lepe uspehe. V pretekli zimi so popoznili velike površine suhih travnikov, ki so se letos razrasli v bogate pašnike. Tudi visok hektarski pridelek črne detelje na posestvu, katere sicer v Prekmurju ne uspeva, je posledica apnenja zemlje.

Vrtnarska brigada na posestvu v Beltincih je letos povečala vrtno površino od 8 ha v lanskem letu na 22 ha. To pomeni, da so morali delavci spremeniti 16 ha slabe njivske površine v dobro vrtno zemljišče. Vse to ogromno delo so izvršile tri desetine, tako da je prišel na enega delavca povprečno po en ha vrtnega zemljišča. Kljub tem začetnim težavam beležijo beltinski vrtnarji že lepe uspehe. Republiški plan proizvodnje zelja so n. pr. presegli letos za 100%, saj so na posestvu pridelali na en ha okrog 4 vagone zelja.

Z jesenskimi setvenimi deli so delavci na državnem posestvu v Beltincih, kon-

čali med prvimi v Prekmurju. Plan jesenske setve so presegli za 4%.

Poleg vseh teh planiranih del pa so delavci državnega posestva v Beltincih izvršili še ogromno izvenplansko delo. Nudili so veliko pomoč pri vseh kapitalnih gradnjah na posestvu. Letos so na posestvu zgradili nov hlev za 50 glav goveje živine. Postavili so nova pitališča za 500 pitancev. Zgradili so tudi hlev za 13 plemenskih svinj in racarnik za 1600 rac. Na posestvu so letos gradili tudi nova stanovanjska poslopja za poljedelske delavce. Pet hiš s po dvoje stanovanj bo kmalu dograjenih. Pri vsem tem delu so nudili delavci s posestva ogromno pomoč. Tako so izkopali temelje za stanovanjske zgradbe in pitališča. Izkopali so ves gramoz in pesek ter prevozili vso potrebno opeko.

Vsa ta velika dela pa je lahko delovni kolektiv državnega posestva izvršil le z ogromnimi napori vseh delavcev, posebno pa še najboljših med njimi, ki so bili ob Dnevu republike za svoje delo javno pohvaljeni in nagrajeni in so prejeli časten naslov udarnika. Med 21 udarnikov državnega posestva v Beltincih je Martin Koter, ki že 45 let opravlja posle kravarja na tem posestvu. Po osvoboditvi mu je bila poverjena skrb za vzrejo mladih telet, pri čemer je kljub svojem letom pokazal izredne sposobnosti in vestnost. Ob vsaki uri, bodisi podnevni ali ponoči, je pripravljen pomagati v hlevu pri telitvi. Med udarniki je tudi Mihael Červek, ki prav tako že 33 let opravlja na posestvu delo volarja. Kot strokovnjaku mu je na posestvu prepričano obdelovanje poskusnih parcel, kjer je natančno in vestno delo zelo važno.

Med udarniki sta tudi ženi Ana Čulbrkova in Frančiška Obalova, ki sta se posebno izkazale pri vzreji plemenskih svinj. Svinjarija Stefan Balazič in Jože Mihalič oskrbujeata po 160 pitancev, s čimer visoko presegata norme. Traktoristi Jože Zrim, Teodor Lebar, Ivan Pordeš in Stefan Horvat so s svojim vestnim in požrtvovalnim delom pripomogli, da so letošnja setvena dela na posestvu

Nadaljevanje na 4. strani.

29. november na postojanki

(Spomin iz borbe)

Po gorah je naletaval sneg, a po dolinah je bril studeni veter. Zemlja je bila zamrznjena in koraki so se slišali daleč naokoli.

Sedeli smo v bunkerju. Nekateri so poležavali na slami, katere smo imeli tokrat dovolj. Vhod smo dobro zamaskirali, a straže smo razpostavili tako, da se nam ni bilo bači presenečenj.

Postalo je zopet vroče, smo govorili z izrazom kurirja Zdeneta. V vasi so udarili švabi in verjani in morali smo se umakniti višje v hribe nad vasi. V vasi je bilo nevarno. Švabi so nenehoma etikali po hišah in iskali »bandite«, a odnašali meso in slanino, ki jim je najbolj teknila.

Srečali smo se pravkar vrnil s straže. Odpel si je debeli nemški plašč, izpraznil puško in jo pričel otrati s flanelasto cunjco, ki mu je ob enem služila tudi za druga dela, a pred tem jo je uporabljal za žepni robček. Delo je opravljal neverjetno natančno in preudarno, kot je to vedno delal samo on. Mi drugi smo po navadi od časa do časa pobrisali le saje iz cevi. Če pa je cev medtem že rjavela, pa smo poznali enostavno sredstvo: nameril si, oddal nekaj strelcev na vermane in orožje je bilo zopet dobro.

Srečko je tak odnos do orožja grajal. »Puška ti je sestra, puška ti je vse kar imaš. Brez puške si kakor brez gla-

ve. Zato je treba paziti na njo, jo čistiti in negovati. Potem vam bo vedno zvesta!« se je čestokrat razvnel.

Mirko se je pri šibki svetlobi sveče bril. Prav po partizansko: v ekodolici si je prinesel vode, si z njo močil kocene in z aparatom bril. Bilo je to dokaj boleče, toda že se je privadil. Peter pa je čital staro številko Slovenskega poročevalca. Govorili smo šepetaje, da ne bi motili stražarja pred vhomom.

Vrsta je prišla name. Vzel sem brizostrelko, vtaknil v žep belgijski brovning in odšel na stražarsko mesto. Zunaj je bilo neprijetno hladno. Zavil sem se tesneje v plašč in se ozrl v dolino.

V vasi so medlo brlele luči. V tem času po teh domovih pripovedujejo kar koli, da jim mine čas, saj so noči dolge in nikomur ni volja odpraviti se spat. Vsaj včasih je bilo tako. V tem času verjetno zaskrbljeno molčijo in premišljujejo, kje neki so zdaj partizani in kako jim gre, a ob enem v strogu pričakujejo švabov, ki vedno rogovilijo po hišah in ne upoštevajo niti noči. Tam zdo, laj je lepo: gorka peč, rženi kruh, vroče mleko, včasih tudi dober kos slanine. Mi, ki smo živeli skromno, smo čisto mislili na to. Terenci, ki so skrbeli za nas, kolikor se je v teh časih dalo, so nam morali vedno in podrobno poročati o življenju spodaj.

Toda v dolini so švabi. Patrulje kora-

Zlasti v postojanko pod nami,« je pokazala vas pod hribom.

Za menoj je prevzel stražo Ciril. Zaspal sem trdno.

Zmaga je prišla zopet prav med zajtrkom. S seboj je prinesla nekaj časopisja, nekaj slik maršala Tita — ciklo, stiranih in papir. Nekaj ovojnega papirja smo imeli tudi sami. Takoj smo se lotili dela. Nemesto čopičev smo uporabljali kar trske, a barvali smo z rdečo barvo, ki jo je prinesla Zmaga. Parole so se hitro množile in proti večeru smo jih imeli že dovolj. Pričeli smo takoj pripravljati orožje in municijo in v prvem mraku smo zapustili bunker.

Šli smo tiho in oprezno. Osemnajst borcev nas je bilo. Bil je to prav za prav tvegan korak, toda pomemben. Približali smo se vasi, počenili v gmovje, da bi dokončno izdelali načrt, kateri mora biti primeren okoliščinam. V tem času pa so prikorakali švabi. Večerna patrola. Pet mož je brezskrbno korakalo mimo nas. Fric se nas niso nadejali tako blizu. Bil je čas, udariti ali pustiti. Pet postav se je neopazno dvignilo, pet puškinih kopit je v zamahu padlo na švabske glave. Padla sta dve. S tremi je bilo kratko rvanje in potem je bilo zopet vse tiho.

Odločiti ni bilo časa. Hitro smo jih slekli in povezali, in fantje so šli v njihovi obleki in s čeladami na glavah proti prvemu bunkerju. Ostali smo čakali skriti za prvimi hišami. Švabski stražar pred prvim bunkerjem jih je nemirno ustavil, toda umiril se je, ko je zagledal pred sabo čalade na glavah partizanov.

»Heinz« je poklical »seid ihr schon zurück?«

»Ja,« je odgovoril Mirko šepetaje.

»No wie hast dich?«

»Fein...« je hotel nekaj povedati šva. ba, a že so ga prijeli jeklene roke za vrat. Grebel je nekaj časa po zraku, nato pa se je sesedel.

Pot je bila prosta. Bili smo v postojanki. Razdelili smo se na tri skupine in nalepili po zidovih lepake, parole in ške. Nato smo mahnil v hiše. Ljudje so se začudili in nas bili veseli. Poročali so nam o dogodkih v vasi in o vsem, kar smo želeli vedeti.

Brez šuma smo likvidirali še ostale postojanke, ujeli patrolne in potem napadli še farovž, kjer so se vgnezdili vermani. Ti so v divjem begu zapustili vasi.

Pozneje smo izvedeli, da je druga skupina napadla tudi ostale vasi, toda z manj sreče. Izgubili so sedem mož, a bili so tudi številčno močnejši.

P. Miro

Pogovor z dopisniki Kmetijske zadruge

in teden varčevanja

G. A. Ljubljana. Vaša črtica bi bila lahko veliko boljše, če bi jo z večjim trudom obdelali (če ste jo sploh obdelali). Potrebno je, da pisate bolj živo in življenjsko. Dogodki se prehitro menjavajo in tako bralci dobijo vtis, da je vse, kar je napisano, posplošeno in da nič karakterističnega za Prekmurje ni, čeprav opisujete Prekmurje in Prekmurce.

Upamo, da se potrudite in črtico pošljete kaj v kratkem boljše izdelano.

I. G. Rakičan. Vaš dopis je napisan prijetno, toda vsebine dogodka ne zajema. Važno je, da pisate poleg opisa dogodka tudi dosežene uspehe, rezultate posameznika in njegov trud. Pisate na primer: »Norme so prekoračene v vsaki panogi.«, toda ne omenjate za koliko in s kakšnim načinom dela ali v tekmovanju itd.

Pričakujemo, da nam v kratkem še pošljete dopise.

O. I. Cankovo. Že v prvih vrsticah je vidno, da ste v pisanju izurjeni, toda vse preveč na široko opisujete in vaši adarniki vse preveč govorijo. Pazite v bodoče na to, da v narekavajih navedete samo to, kar je povedala ta ali oni bistvenega za vso skupino.

Tudi za Vas velja isto kot za I. G. iz Rakičana.

O. J. Velka. Pišite nam več in podrobno o kulturno-prosvetnem delu v vašem kraju in predvsem o izobraževalnem tečaju in o izobraževalno-umetniškem društvu, ali je že ustanovljeno in če ni, zakaj ne. Dotaknite se tudi dela masovnih organizacij in ostalih problemov v kraju in okolici.

V. J. Lendava. V dopisu le v glavnem zajeto vse, vendar je bil dopis nekoliko preobširen. Poskušajte v bodoče pisati bolj zgoščeno.

Aktiv LMS Križevci. Pišite nam več o delu aktivov, o načrtih in o uspehih. Dopis pa naj bo podpisan od dopisnika. Vsekakor pa nam naj pošlje tudi svoj točen naslov.

P. M. Ljutomer. Vaši dopisi so v večini dobri, toda včasih zaide v opis zunanjih dogodkov in ne zajamete problematike in redko tudi ne bistva, kot na primer v dopisu o plenumu OOOOF. V tem primeru je potrebno pisati o uspešnem in pomembnem delu organizacije in navajati vzroke ter rešitev. Vse to se itak obravnava na plenarjih in so za izboljšanje dela sprejeti posebni sklepi.

T. A. M. Sobota. Velja v glavnem isto kot za P. M. iz Ljutomer. Pišite čim več o uspešnem delu mestnega odbora AFŽ. Predvsem nas zanimajo rezultati dela in prijemlji način dela, ki je dovedel do uspeha.

Naša zvezna vlada je izdala vrsto predpisov o hranilnem in kreditnem poslovanju. Najvažnejši od teh so uredba o hranilnih vlogah, pravilnik o poslovanju s hranilnimi vlogami pri državnih bankah, krajevnih hranilnicah in zadrugah in pravilnik o hranilnem in kreditnem poslovanju Kmetijskih zadrug. Poleg tega pa določa tudi temeljni zakon o kmetijskih zadrugah, naj splošne kmetijske zadruge varčujejo in skrbijo za kredit.

Da bo teden varčevanja dosegel pri naših zadrugah svoj namen, je potrebno, da okrajne zveze kmetijskih zadrug v tem tednu posvečajo posebno pozornost hranilnim in kreditnim odsekom. Naj bodo naslednje vrstice v opozorilo in navodilo vsem tistim zadrugam, katere do sedaj iz katerega koli vzroka niso izpolnile določb, uredb in navodil o hranilnih vlogah.

Za opravljanje hranilnih in kreditnih poslov izda upravni odbor kmetijske zadruge sklep o ustanovitvi hranilnega in kreditnega odseka. O tem svojem sklepu poroča zadruga svoji okrajni zvezi kmetijskih zadrug in poslovnih enot Narodne banke, pri kateri ima svoj tekoči račun.

Hranilni in kreditni odsek vodi oseba, ki jo določa upravni odbor in ki skupaj s še eno po upravnem odboru pooblaščen osebo podpisuje v imenu zadruge vse listine, ki so v zvezi s hranilnim in kreditnim poslovanjem zadruge. Podobno kot pri drugih odsekih naj bo tudi za vodstvo tega odseka odgovoren član upravnega odbora: članu upravnega odbora kot vodji komisije pa naj bo dodeljeno potrebno število zadrugnikov. Delo hranilnega in kreditnega odseka obsega zbiranje hranilnih vlog v vasi in ostala opravila v zvezi s poslovanjem s hranilnimi vlogami, seznanjanje širokih ljudskih množic s pomenom organiziranega denarnega varčevanja, dajanje predlogov upravnemu odboru o podeljevanju posojil zadrugnikom v gospodarske in potrošniške namene in pa knjigovodstvena evidenca o hranilnih vlogah in danih posojilih ter vodstvo potrebnih statističnih pregledov.

Okrajna zveza kmetijskih zadrug in Narodna banka morata pomagati zadrugam tako pri ustanavljanju odsekov, kakor tudi pri organizaciji njihovega dela. Tehnična navodila daje Narodna banka soglasno z Glavno zadrugno zvezo FLRJ.

O ustanovitvi hranilnega in kreditnega odseka mora zadruga obvestiti zadrugnike in druge osebe. Skupno z množičnimi organizacijami, okrajno zvezo in

Narodno banko pa mora voditi stalno propagando in razvijati smisel za urejeno varčevanje tako pri zadrugnikih, kakor tudi pri drugih prebivalcih njenega okolišja. Pojasnjevati mora, kako koristno je varčevanje tako za narodno gospodarstvo sploh, kakor tudi za zadrugo in vlagatelja. Zadruga se mora truditi, da nalaga zadrugniki in drugi kmetje svoje prihranke, bodisi ob obračunanih delovnih dani ali ob prodanih pridelkih v čim večjem znesku na hranilno knjižico, omogočiti pa jim tudi mora, da plačujejo kupljeno industrijsko blago z obračunom v hranilni knjižici.

Pri vplačilu prve vloge izda zadruga vlagatelju hranilno knjižico, ki mora biti potrjena s štampiljko zadruge in podpisana od dveh oseb, ki sta pooblaščenim podpisovalcem zadruge. Vlagatelj razpolaga s hranilno vlogo samo na podlagi hranilne knjižice; vanjo se vpisujejo vse vloge, vsi dvigi in obresti, ki se pripišejo enkrat na leto — 31. decembra, razen če dvigne vlagatelj vso vlogo, ko se obresti takoj obračunajo in izplačajo. Obrestna mera je za vse hranilne vloge 5% letno. Vezanih hranilnih vlog ni več, vse vloge so takoj izplačljive.

Hranilna knjižica je lahko na prinašalca (z geslom ali brez gesla) ali pa lahko na vlagateljevo ime. S prvo razpolaga tisti, ki jo predloži, z drugo pa tisti, ki je v knjižici vpisan kot vlagatelj, in sicer ali sam ali pa tisti, ki ga vlagatelj pooblasti. S hranilno knjižico na prinašalca razpolaga lahko vsakdo, ki jo ima, tudi nepošten imetnik. To slabo stran naj popravi možnost vinkulacije z geslom. S tako knjižico razpolaga seveda tisti, ki predloži knjižico in pove geslo.

Za vse vloge odgovarja država. Hranilne vloge so tudi tajne, vse poslovanje in podatki o hranilnih vlogah so zaupni. Uslužbenici, ki sporočijo ali omogočijo nepooblaščenim osebam, da zvedo za podatke o hranilnih vlogah, se kaznujejo po zakonu o prekrških zoper uradno dolžnost. Hranilne vloge se ne morejo zarubiti.

Zgledna pravila za kmečke obdelovalne zadruge določajo, da sprejemajo tudi te zadruge hranilne vloge. Če pa pogledamo, kakšno je trenutno stanje vlog in odsekov sploh, pa vidimo, da nikakor ni zadovoljivo. Zato naj v tednu varčevanja okrajne zveze kmetijskih zadrug, načelniki uprav za zadrugništvo pri okrajnih ter upravnih odborih kmetijskih in kmečkih obdelovalnih zadrug poskrbe, da se to stanje popravi in da bodo zadrugniki na vasi tudi pri varčevanju sledili delavcem v industriji.

Za čimprejšnjen zaključek odkupa v Ljutomerskem okraju

Ko so krajevne komisije pristopile k ocenjevanju ha donosa krompirja, nato k določitvi količin, ki bi jih naj pridelovalci oddali, so se ugotovile razne napake, ki so bile popravljene.

Odkupno podjetje se je med tem časom pripravljalo na odkup krompirja. Okrajni odkupni štab je sestavil časovni plan odkupa. Med tem časom so nameščenci okrajnega odkupnega podjetja sklepali pogodbe z obdelovalnimi zadrugami in privatniki za odkup ranega krompirja. Napredni in gospodarsko razgledani predstniki in odborniki so radi prodajali rani krompir po vezanih cenah, saj je bila visoka cena, tako je n. pr. obdelovalna zadruga Lukavci prodala več vagonov krompirja, s tem je lahko mnogo pripomogla zvišati trudodneve svojim članom.

Z 18. septembrom je bil zaključen odkup ranega krompirja, pristopilo se je k obvezni oddaji. Vsa kmečka gospodarstva so bila obremenjena po določenem hektarskem donosu, vendar so se pokazale razne nepravilnosti v teh obremenitvah. Aparat odkupnega podjetja je imel največ težav s tem, ker so se v nekaterih KLO-jih morale izdajati dvakrat, celo trikrat odločbe. Tak slučaj je bil v KLO Bolehnečice, kjer je še mnogo velikih kmetov, ki se upirajo vsem obvezam. Od začetka odkupa se niso opazile nobene večje napake, ker se je odkup s pomočjo okrajnih aktivistov vršil po brigadnem sistemu. Čeravno hektarski donos krompirja ni bil tako visok, vendar se je od-

kup zavrl. Pridelovalci so vlagali prošnje za znižanje obvezne oddaje. Nekaterim je bila prošnja ugodno rešena. Dogažali pa so se primeri, da so kmetje od začetka oddajali slab krompir. Ko so pa uvideli, da s tem ne morejo zabrisati oči, so to opustili in oddali lep krompir. Ko je odkupno podjetje s pomočjo okrajnih aktivistov delalo na terenu čistko, je odkup krompirja zaživel. Stavili smo manjšim kmetom tudi prevozna sredstva na razpolago, posebno v zbirnem centru Sv. Tomaž, ki imajo slabši teren in oddaljenost do nakladalne postaje. Odkup bi se bil moral izvršiti že 25. oktobra po planu, kar pa ni uspelo. Krompir se še danes odkupuje, ker je vreme ugodno in ni bojazni, da bi zmrazil. Nekateri izrazite večje posestnike je OLO moral kaznovati, ko so kazni sprejeli, so pa oddali svojo obvezo. Večina kmetov, ki so bili kaznovani, je napadla odkupno podjetje, češ da je ono krivo zaradi njihove kazni. Tako je n. pr. prišel v odkupno podjetje tov. Rajtman iz Dobrave, kričal nad upravnikom podjetja zakaj da so podpisali pogodbo za 600 vagonov krompirja, sedaj ga pa ne morejo odkupiti in pritiskajo na kmete. Težkoče so bile z nekaterimi predstniki in tajniki KLO. Ko je odkupno podjetje najavilo odkup po KLO-jih, nekateri tajniki niso imeli časa, obvestiti na krajevno običajni način obdelovalce, da se odkup vrši. Izgovarjali so se s pomanjkanjem časa. Odkup krompirja se vrši dnevno in se odpremlja večinoma za lokalno potrošnjo.

Zmago Veseli

Otrok vojne

(Nadaljevanje)

Oče je postajal čedalje bolj zamišljen. Vse to, kar je videl, mu je ponazarjalo vse tisto, česar ni mogel videti, a je lahko sklepal, da se je prav tako dogajalo. Tudi v njihovo stanovanje so varjetno prihajali suhi, a iz njega odhajali debeli. Prav gotovo je marsikaj izginilo v stanovanje sosedov in mogoče tudi njihovim najboljšim prijateljem, za katere si sicer kaj takšnega ne bi mislil... Saj o tem ga prepričuje prav ta primer. Roštovi so bili vedno najboljši prijatelji Krancovim...

Ferdo, mali čarovnjak, s katerim se je Vladko najraje družil in ga ta tudi nikdar ni odganjal od sebe, pa se je mu zal:

»Tudi to je ena od čarovnij! Človek se vedno kaj nauči. Zdjaj bom ljudem lahko pokazal zopet kaj novega: kako postane človek v eni minuti debel in v drugi suh...«

Pred Vladkom je polagoma vstajalo, kot jesenska megla nad močvirjem, zoprn in vendar privlačno, ker je bilo do-

cela tuje, življenje. Sicer je vse to, kar se je dogajalo, le s težavo dojemal, toda tem bolj se mu je vrezalo v spomin. Posebno pa, ker se mu je doslej zdelo tako preprosto, kot v pravljici. Spoznal je, da je v življenju vse samo denar. Slišal je včasih pogovore staršev o tem. Denarja je zmanjkovalo, a plače ni hotelo biti. Včasih je oče prinesel, toda vedno je pripomnil: »Malenkost na račun plače...« Nekajkrat je slišal tudi gospodinjjo. Njej so bili že nekaj mesecev dolžni. Nič več ni bila prijazna kot v prvih dneh. Grdo je pogledovala svoje podstanarje in vse češče ponavljala:

»Mož slabo služi in iz Nemčije ne prihaja denar redno. Vedno bolj mi ga zmanjkuje. Nekaj bo treba ukreniti.«

Seveda je s tem mislila na zaostalo stanarino. Ta terjatev se je opazila tudi v vedno bolj redkem menjavanju posteljnine in sploh v uslužnosti, ki jo je bilo zapaziti v prvih tednih. Obenem pa je opazil nekaj, kar mu je bilo popolnoma nerazumljivo: sosedka Ivševa, ki je živela z zoboteknikom Franjom je bila neprimerno prijaznejša od gospodinjje, je v zadnjih dneh vabila mamu v svoje stanovanje in ji razkazovala lepo urejeno in prostorno sobo ter jo prigovarjala, naj se preseli k njej. O tem je slišal mamine pogovore z očetom. Mama je oila za to, da se kar preselijo, a oče je imel svoje pomisleke:

»Ni primerno preseljevati se v istem dvorišču iz stanovanja v stanovanje. Večnje evaje in prerakanja bodo!«

»Pa je vseeno prijazna in kar je glavno — uvidena. Sama je opomnila, da ne gre za takojšnje plačevanje stanarine, ker ve, kako je zdaj pri nas, pač pa bo počakala, ko dobi plačo...«

»V sporu stala je pomembno opomnila Maca. »Gospodinja ji vedno očita razmerje s Franjom, čeprav jo nič ne briga.«

Mama jo je tokrat pomembno pogledala. Petnajsetna deklica pa tako resno govori o teh zadevah.

Čez nekaj tednov, ko je dobil oče plačo, pa so se le preselili. Obkleo in perilo so kar čez okno prenesli v novo stanovanje. V novem stanovanju je bilo res mnogo prijetneje. Tudi oprema je bila mnogo boljše. Kljub temu pa je mizar na svoj miren način pripomnil očetu:

»Slabe vrste tovarniška delavka jel! Takšno so jezikevale in zahrbtnje. Franjo je sicer dober človek, toda on nima osebe pri hiši!«

Po so le razumeli. Predvsem Vladko in Franjo. Franjo je bil strasten ljubitelj narave. Z njim se je Vladko lahko prav tako resno pogovarjal kot s Ferdom, toda tukaj je kot deni strokovnjak in ne kot s Ferdom — kot učenec. Nova gospodinja pa se mu je zdela že od prvega dne preveč gospod-

Fizkultura

Pred novo zimsko športno sezono in na oge te ovadnih organizacij

Slovenija je dežela prirodnih krasot, katere pridejo do posebnega izraza v zimskem času, ko je pokrajina zasnežena. Redka dežela v svetu se lahko ponaša s tako obilico krasot kot naša republika.

V Mariborski oblasti je po svoji lepoti posebno privlačno Pohorje, Uršlja gora. Boč in druga pogorja, kamor planinci rad zahajajo v letnem, a smučarji v zimskem času.

Te naše prirodne krasote in pogoje za širok razmah zimskega športa moramo docela izkoristiti. Naši delovni ljudje, pred vsem pa naša mladina in pionirji potrebujejo razvedrila tudi v zimskem času. Tem ljudem je treba omogočiti v zimskem času vsestransko udejstvovanje v zimskih športih. Zimske športe, posebno smučanje, sankanje, drsanje, moramo pomnožiti. Zimski šport mora postati res množičen in vsakomur dostopen. Dobro se zavedamo, kaj pomeni za zdravje in moč človeka fizikalno udejstvovanje. Zato naj bo naloga vseh fizikalnih organizacij in posebno telovadnih organizacij, telovadnih društev, aktivov in vodov, da bodo zainteresirale za zimski šport široke množice naše mladine delovnih ljudi, posebno pa naše pionirje.

S propagando zimskih športov potom raznih predavanj, ki so po možnosti združena s filmskim ali skioptičnim predavanjem raznih smučarskih tekmovanj množičnih sestankov mladine in pionirjev, kjer bi se razpravljalo o privlačnosti gojitve zimskih športov, bomo poživeli v predsezoni zanimanje za smučanje, ki naj postane pri nas resnično narodni ljudski šport.

S pomnožitvijo zimskega športa v telovadnih in ostalih športnih organizacijah bomo dobili ogromen kader mladih smučarjev, drsalcev itd., iz katerih vrst bomo črpali množico dobrih in odličnih telovadcev, ki bodo dokazali, kako je prav v socialistični državi mogoče najbolj množičen, najpopolnejši in najboljši razvoj športa (Tito zastop, Hajduka).

Naša telovadna društva, vodi in aktivni so torej postavljeni pred važno nalogo. Njihova naloga je, pritegniti vse svoje članstvo, ki do danes še ni gojilo zimskih športov, k sistematični pripravi in gojitvi zimskih športov. Poleg svojega članstva morajo pritegniti s široko propagan-

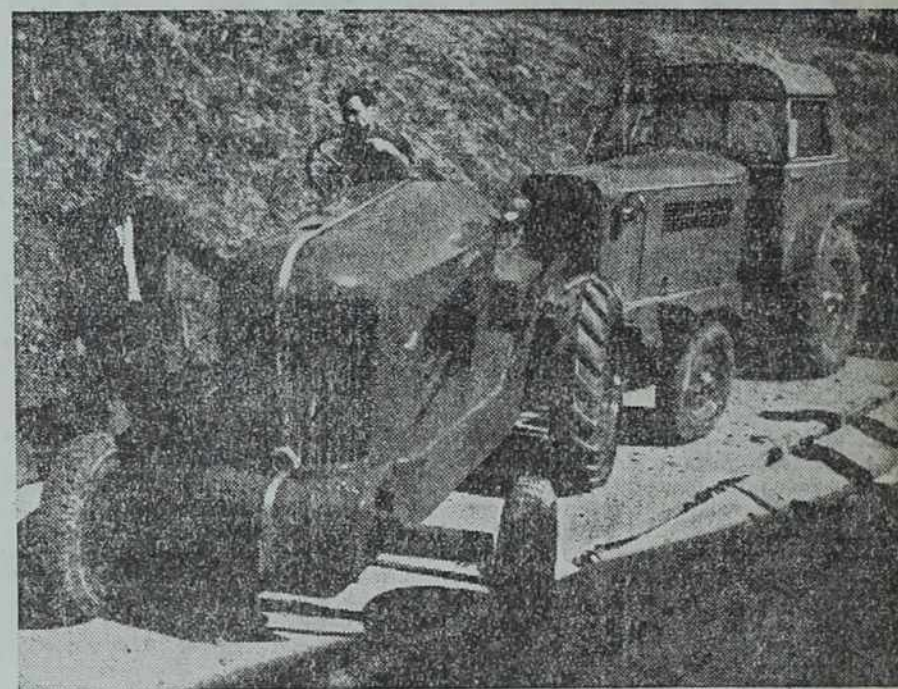
do še ostalo neorganizirano mladino in pionirje, ki še niso vključeni v smučarske sekcije športnih društev.

Uspeh bo izostal, če bodo društva, vodi in aktivni pristopili k tej nalogi neenačrtno. Najvažnejše je, da se povsod, kjer še niso, postavijo smučarski referenti. Smučarski referenti naj bodo tovariši(ce), ki imajo veselje do smučanja in do dela na tem polju. Smučarski referenti pri TD naj si ustvarijo kader sodelavcev iz vrst dobrih smučarjev in strokovnjakov. Smučarski referenti društev, vodov in aktivov morajo imeti točen pregled o sposobnosti svojega društva. Za članstvo, ki še ni večje smučanja, je pripraviti posebno vadbo v predsezoni, v sezoni pa vadbo potom začetniških tečajev. Za ostalo članstvo naj bodo vadba in tečaj primeri njihovi sposobnosti. Oskrbeti je torej tudi smučarski vadiateljski in učiteljski kader. Posebno pažnjo je posvetiti zopet našim najmlajšim, t. j. pionirjem. Zaradi kritičnega potreba po smučarskih učiteljih bosta TŽS in OBTO organizirala tečaje, vsled tega naj društva že sedaj določijo tovarise, ki so sposobni in voljni sprejeti to važno nalogo.

Važno vprašanje so rekviziti, to so smučji, palice, sanke, čevlji, obleke, s katero razpolaga članstvo. Še važnejše je vprašanje, kako nabaviti manjkajočo opremo. Ljudska oblast nudi naši fizikalni organizaciji denarno in materialno pomoč za uspešen razvoj fizikulture. Toda naše tovarne za izdelavo športnih rekvizitov in opreme trenutno še ne morejo kriti vseh potreb. Tu naj bodo društva, vodi in aktivni tudi samoiniciativni. V mnogih primerih imajo možnost organizirati svoje delavnice za izdelavo smučij, palic, sank in druge smučarske opreme.

Potrebno je torej k nalogi načrtno pristopiti. V svrhu množičnega razvoja smučanja se je povezati z organizacijami LMS in pionirskih organizacij. Sestaviti je program dela v predsezoni in za sezono samo. Seznaniti s programom članstvo in ostalo šolsko in izvenšolsko mladino in mladino po tovarnah.

Načrtna priprava, propaganda in bodoče delo, bodo omogočili telovadnim organizacijam, da bo ta važna naloga uspešno izvršena.

Traktor »Rakovica«, izdelan za vlačenje 5-tonske prikolice. Ta traktor je skupno z dvema traktorjema drugega tipa projektiral in izdelal ob 1. maja do 1. septembra eltos industrija motorjev v Rakovici.

Odkupno podjetje Ljutomerskega okraja v Križevcih, si je zadalo nalogo, da bo v šestih dneh odkupilo ves krompir, predviden po planu, do 30. novembra pa odkup vseh prostih viškov. Zato poziva vse odkupna podjetja Slovenije na tekmovalno, katero podjetje bo odkupil krompir stoddotno in odkup prostih viškov v najvišjih odstotkih.

Zadrugniki! Vlagajte na hranilne knjižice, z varčevanjem koristite sebi in krepite svojo zadrugo

valna in vihrava — pravo nasprotje Franja. Sicer pa je bil itak v vsem in proti vsakemu oprezen...

Vladko je slišal od Franja to, kar se mu je zdelo, da pripovedujeta tudi mizar in Ferdo, toda z besedami, ki dvoumno zvenijo, iz Franjevih besed je bilo takoj spoznati trdno prepričanje, da bodo Nemci poraženi. To je trdil s takšnim prepričanjem, kakor da drugače ne more biti. Tako je govoril vkljub temu, da je bila moč Nemcev prav v teh mesecih najbolj občutna in se je šepetalo po mestu, da bodo baše napadli Rusiji...

O tem se je vse bolj določeno govorilo in kmalu so določili celo datum. Kot, da o tem prepričujejo, so se premikale okoli mesto tudi kolone Nemcev. Sicer ne v sklenjeni in nepretrgani vrsti kot takrat, ko so pridirali v Jugoslavijo, toda le. Nekega večera se je ustavil na dvorišču celo avto nemškega oficirja z velikim rdečim križem na vratih in strehi. Oče je sicer kaj kmalu ugotovil, da je mož Avstrijec, toda bil je v nemški uniformi. Seveda sta se takoj vplela v pogovor in se jstega večera je oče razburjeno pripovedoval:

»Vraščal sem ga, ali bodo res napadli Rusijo, pa ni hotel odgovoriti, češ da je to vojna tajna, a pripomnil je le, da v takem slučaju vojno izgubijo...«

Franjo se je zadovoljno nasmihal:

»To že veliko pove, če so oni pričeli tako misliti.«

Kmalu potem pa se je tako tudi zgodilo. O veliki vojni z Rusijo so pisali vsi časopisi. Že v prvih dneh so določili datume, v kolikem času bodo zmagali in po prvih uspehih je bilo pričakovati, da bo zmaga res njihova, toda Franjo je vedno trdil:

»Čim dalje bodo prišli, tem dalje se bodo vračali.«

Ob vseh zmagah Nemcev, ki so jih vsi časopisi toliko slavili se je enako mirno nasmihal Franjo. Iz vsega bi si človek mislil, da končno z zmago razpolaga le on.

Čim več pa se je govorilo o zmagah Nemcev v Rusiji, tem več je bilo slišati o partizanih in Franjo se je v hrk smejal mlademu Milčcu, podstanarju Grambove, ki je toliko agitiral za Nemce:

»Tu se začneja nova vojna — ljudstvo jih lovi za vrat!«

Milčič pa se je kar naprej širokoustil: »Pridejo in jih pohodijo kot smeti! Kaj pa mislite: peščica zaletencev proti celi armadi izvežbanih, dobro oboroženih in preizkušenih vojakov!«

Kdo ve, od kod je jemal Franjo novice, toda vedno je vedel kaj novega o partizanih in o njihovih uspehih in vse češče sta si mežikala z mizarjem in se Ferdo je včasih kaj pripomnil. Vladko pa je o vsem tem skrbno premišljeval in vedno več doumeval.

(Nadaljevanje prihodnjič)